

E Lukašći bahtali nevimata

Uvod

¹ Poštuime Teofile, ramov tuće zbog godova kaj but džene line te ramon okola događajurja save o Del obećisarda majsigo prekal e prorokurja, a save dogodisajle maškar amende.

² Von godova ramosardine prema okova so majanglal phendine e očevicurja thaj sluge e Alavešće.

³ Zato vi me odlučisardem Teofile, te ramov tuće sa po redo, pošto pomno sa katar o početko istražisardem,

⁴ gajda aveja sigurno kaj si okova sikavipe savo primisardan pouzdano.

O anđelo navestil kaj bijandola o Jovano savo bolela

⁵ Ande vrjama kana vladilas o Judejsko caro o Irod, sas varesavo rašaj savo akhardolas Zaharije andar e Avijasko rašajesko redo. A lešći romnji sas isto andar e Aronosko pleme. Lako alav sas Jelisaveta.

⁶ A liduj sas pravedne anglo Del, thaj trajinas sa po zakono thaj pe okova so sas odredime anglo Gospod, bi manako.

⁷ A nas len čhavra, kaj e Jelisaveta naši ačhelas khamni, a liduj već phurile.

⁸ Jek đes kana o Zaharija služilas e Devlešće ando Hramo kaj po dužnost avilo o redo kana lešći grupa rašaja trubunas te služin,

⁹ prema e rašajengo običaj odabirisardine les gajda kaj čhudine e kocka te del ando Svetišće e Gospodesko te kadil.

¹⁰ Pale vrjama kana kadilas pe ando Hramo, sa o them sas avri thaj molinas pe.

¹¹ A e Zaharijašće sikadilo o anđelo e Gospodesko savo ačhelas pe desno rig e žrtvenikosko katar savo kadilas pe.

¹² Kana dikhla les o Zaharije, zurale darajlo.

¹³ A o anđelo phendas lešće: “Na dara, Zaharija! Kaj si ašundi ćiri molitva: ćiri romnji e Jelisaveta bijanela tuće čhave thaj tu de les alav Jovan.

¹⁴ Zbog leste aveja bahtalo thaj radosno thaj e buten raduila lesko bijandipe,

¹⁵ kaj avela baro anglo Gospod. Či pijela mol niti pimo savo matarel. Pherdola e Sveto Duhosa još ando đi pire dejako.

¹⁶ Vo boldela e but Izraelconen e Gospodešće lende Devlešće.

¹⁷ Džala anglo Gospod sago glasniko pherdo duho thaj sila, sago o proroko Ilija. Pomirila e daden lende čhavenca a e nepokorne umurja boldela gajda te prihvatin o razumnost okolengo save si pravedne. Pripremila e theme pale e vrjama kana o Gospod avela.”

¹⁸ A o Zaharija phendas e anđelošće: “Sar me džanava kaj godova avela čaće? Kaj me sem purano thaj e romnji mungri dija ande pire purane brš.”

¹⁹ A o anđelo phendas lešće: “Me sem o anđelo Gavriilo, savo ačhav anglo Del te služiv

thaj bičhaldó sem te ćerav svato tusa thaj te javiv tuće akaja bahtali nevimata.

²⁰ A akana andar godova kaj ći paćajan zane-mija thaj našti ćereja svato dži ko đes dok ći avel e vrjama pale godova thaj mungre alava ći pherdon.”

²¹ A o them ažućarelas avri e Zaharija thaj začudisajle so gaći zadržisajlo ando svetište e Hramosko.

²² A kana napokon inljisto, našti ćerelas svato, nego e znakonenca probisarda te phenel lenđe so sas ando Hramo thaj von haćardine kaj sas les viđenje ando svetište e Hramosko.

²³ Thaj kana završisajle e đesa lešće službaće ando Hramo o Zaharije đelotar ćhere.

²⁴ A posle godola đesa, lešći romnji e Jelisaveta aćhili khamni thaj pandž ćhon ći inkljelas avri andar piro ćher thaj motholas:

²⁵ “O Gospod milostivo dikhla pe mande kaj fuljardas mandar o ladžavo anglo them.”

O anđelo navestisarel kaj bijandola o Isus Hristo

²⁶ Kana e Jelisaveta sas khamni šov ćhon, o Del bičhaldas e anđele Gavriilo ando cikno galilejsko gav savo akhardolas Nazaret,

²⁷ ke Marija savi sas još ćhej thaj sas mangli palo manuš, savo akhardolas Josif, savo sas potomko e carosko Davidosko.

²⁸ Kana o anđelo dijas late andre phendas laće: “Raduisar tut, kaj o Del si pherdo milosti prema tute! O Gospod si tusa.”

²⁹ Pe godola alava e Marija uznemirisajli thaj počnisarda te gindil so značil godova pozdrav.

³⁰ A o anđelo phendas laće: “Na dara Marija! Kaj o Del iskažisardas tuće piri ljubav.”

³¹ Ake ačheja khamni thaj bijaneja čhave saves deja alav Isus.

³² Vo avela baro thaj akhardola Čhavo e Majbare Devlesko thaj o Gospod Del dela les autoriteto te vladil sago o caro David savo sas lesko prapapo.

³³ Vo vladila e Jakovešće plemenova dži ko veko thaj lešće carstvošće či avela krajo.

³⁴ A e Marija phendas e anđelošće: “Sar godova avela kana sem još čhej?”

³⁵ A o anđelo phendas laće: “O Sveto Duho fuljela pe tute thaj e sila e Majbare Devlešći avela pe tute thaj zasenila tut. Zato vi okova savo bijandola avela sveto thaj akhardola o Čhavo e Devlesko.

³⁶ Ake vi ćiri bibi e Jelisaveta, ačhili khamni ande piri purani vrjama thaj avela lat čhavo. Okoja isto manušnji pale savi phenenas kaj našti avel lat čhavra, već si šov čhon khamni.

³⁷ Kaj, e Devlešće khanči naj nemoguće!”

³⁸ A e Marija phendas lešće: “Ake, sluškinja sem e Gospodešći, neka avel mande pe ćire alava.”

Thaj o anđelo đelotar latar.

E Jelisaveta pindžardas kaj o čhavro ande Marijako đi si o Mesija

³⁹ Varesave đesa majposle e Marija siđardas ande gorsko krajo e Judejako.

⁴⁰ Kana aresli okote dija ande Zaharijasko čer thaj pozdravisajli e Jelisavetava.

⁴¹ Kana e Jelisaveta ašunda e Marijako pozdrav, o čhavro huklo ando lako đi, a e Jelisaveta pherdili e Sveto Duhosa.

⁴² Pale godova e bahtatar čhuta muj e bare glasosa: “Majblagoslovime san tu, Marijo, katar sa e manušnja thaj blagoslovime o čhavro ande čiro đi.

⁴³ Savi čast si man, te tu e dej mungre Gospodešći aves mande!

⁴⁴ Kaj ake čim čiro pozdrav avilo dži ke mungre kan, e bahtatar o čhavro huklas ande mungro đi.

⁴⁵ Blago tuće kaj paćajan kaj pherdola okova so phendas tuće o Gospod!”

E Marija slavil e Devle

⁴⁶ E Marija askal phendas:

“Barjarel e duša mungri e Gospode!

⁴⁷ Thaj raduil pe o duho mungro e Devlešće mungre Spasitelješće.

⁴⁸ Kaj milostivo dikhla pe mande pe piri ponizno sluškinja, katar akana sa e manuša akharena man blagoslovime.

⁴⁹ Kaj o silno Del, savesko si alav sveto, čerda mande baro lačhipe.

⁵⁰ Kaj o Del si milostivo; e milost lešći si katar e čang dži ke čang okolende save daran lestar.

⁵¹ Pire močno vastesa čerel silne dela thaj odbacisardas pestar okolen save si barikane ande pire ile.

- 52 Čhudas tele katar o prestolje e vladaren,
a vazdas e poniznen.
- 53 E bokhalen čaljarda e lačhipeja,
a e barvalen mukla čuče vastenca.
- 54 Huklo ando pomoć pire slugenđe e Izraelco-
nenđe
thaj či bistardas te avel milostivo
- 55 sago kaj obećisarda amare prapaponenđe,
e Avramešće thaj lešće potomkonenđe dži ko
veko.”

56 A e Marija ačhili ke Jelisaveta varekaj katar
trin čhon thaj askal bolda pe čhere.

Bijandilo o Jovano savo bolelas

57 A e Jelisavetaće avili e vrjama te bijanel thaj
bijanda čhaves.

58 Kana ašundine laće komšije thaj laći familija
kaj o Gospod sas gajda lačo thaj milostivo
prema late, raduisajle zajedno lasa.

59 A kana e čhavres sas ohto đes o them ćida
pes po obred te obrezin e čhavre. Thaj line te
den les alav Zaharija, sago kaj bučhol lesko dad.

60 Ali e Jelisaveta phendas: “Na! Lesko alava
avela Jovan!”

61 A von phendine laće: “Pa khonik ande ćiri
familija či bučhol gajda.”

62 Zato e znakonenca phučline e čhavrešće
dades sar vo kamel te del alav e čhavres.

63 O Zaharija manglas e pločica pe savi šaj te
ramol thaj ramosarda: “Jovan si lesko alav.”

Thaj savora začudisajle.

64 Thaj odma o Del putardas lesko muj thaj oslobodisardas lešči čhib thaj o Zaharija počnisarda te ćerel svato thaj te slavil e Devle.

65 A e Devlešči dar lija sa lenđe komšijen po gorsko krajo e judejako thaj ćerelas pe svato pale akala dogadžaja.

66 Thaj savora save ašundine pale akala dogadžaja, gndinas thaj phućenas pe ande peste: “So avela katar akava čhavro? Čaće si o vas e Gospodesko pe leste.”

E Zaharijasko proroćanstvo

67 O Zaharije, o dad e čhavresko, pherdilo e Sveto Duhosa, thaj prorokuisardas alavenca:

68 “Blagoslovime o Gospod o Del e Izraelosko kaj avilo thaj izbavisarda pire theme!

69 Vazdas amende silno spasitelje andar o potomstvo pire slugasko e Davidesko,

70 sago kaj dumut obećisarda po muj pire svete prorokonengo

71 kaj izbavila men katar amare dušmaja thaj andar e vas savorende save mrzin men.

72 Sas milostivo amare pradadende thaj ispunisardas piro sveto savezo,

73 e solah savi dija e Avramešće amare pradadešće.

74 Izbavisarda men andar amare dušmajende vas,

te šaj služisaras lešće bi darako,

75 ando svetost thaj ande pravda angle leste dokle god sam džude.

- 76 A tu, Jovane čhaveja mungreja, akhardoja
proroko e Majbare Devlesko
kaj džaja anglo Gospod te lačhares lesko
drom.
- 77 Sikaveja e Devlešće theme sar te pindžaren o
spasenje
kroz o jartipe lenđe bezehendar.
- 78 Zbog e bari milost amare Devlešći,
osvanila amende andar e visine e nevi
detharin
- 79 te anel svetlo okolende save trajin ando tun-
jariko thaj ande dar katar o smrto
thaj te upravisares amare korakurja po drom
e miroško.”
- 80 A o čhavro Jovano barjolas thaj zuravolas
ando duho. Kana barjilo, trajilas ande pustinja
sa dok či započnisardas e javno služba angle
Izraelcurja.

2

E Isusesko bijandipe (Mt 1,18–25)

¹ Ande godoja vrjama kana bijandilo o Jovano,
inkljisti e zapoved katar o rimsko caro Avgusto
te sa o them savo trajilas ando Rimsko carstvo
avel ramome ando popis stanovništva.

² Akava sas o prvo zapis kana o Kvirinije
vladilas e Sirijava.

³ Sa e manuša teljardine ande pire gava te
ramon pe palo popis.

⁴ Gajda vi o Josif teljardas andar o gav Nazaret
andar e galilejsko regija, ando Vitlejem e judejsko

regija kaj sas o David bijando, kaj o Josif sas potomko e carosko Davidesko

⁵ te prijavil pe palo zapis zajedno pire verenicasa e Marijasa savi sas khamni.

⁶ Dok sas ando Vitlejem avili laći vrjama te bijanel,

⁷ thaj bijandas pire prvo čhaves, pačarda les thaj čhuta les ande jasle kaj nas than ande gostijonica.

E anđelurja navestisaren e pastirende e Isus-esko bijandipe

⁸ Ande godoja isto regija savi sas paše pašo Vitlejem sas e pastirja save incarenas e račači straža pe pašnjakurja ke pire bakhre.

⁹ Andar jekhvar o anđelo e Gospodesko ačhilo maškar lende thaj obasjaisarda len e slava e Gospodešći, a von zurale darajle.

¹⁰ A o anđelo phendas lende: “Na daran! Kaj ake, anav tumende e Bahtali nevimata pe bari bah sa e themešće.

¹¹ Kaj ađes bijandilo tumende o Spasitelj, savo si o Gospod Hrist ando gav kaj bijandilo o caro David!

¹² Ake o znako pe savo pindžarena les: aračhena e čhavre pačarde sar pašljol ande jasle.”

¹³ Ande data e anđelošće pridružisajli e bari vojska anđelurja thaj slavinas e Devle alavenca:

¹⁴ “Slava e Devlešće ande nebeske visine,
thaj pe phuv miro e themešće savenca si o
Del zadovoljno!”

15 Čim e anđelurja boldine pe ando nebo, e pastirja phenenas jek avrešće: “Hajde džas dži ko Vitlejem, te dikhas so godova okote dogodisajlo, so phendas amende o Gospod.”

16 Sigo aviline ando than o Vitlejem thaj arakhline e Marija, thaj e Josife thaj e čhavres savo pašljol ande jasle.

17 A kana dikhline e čhavres, e pastirja phenidine savorende sa so o anđelo phendas lenđe palo čhavro.

18 A savora save ašunenas e pastiren divisajle okolešće so phenenas pale godova čhavro.

19 A e Marija sa akala alava aračhelas ande piro ilo thaj stalno gindilas pale lende

20 Pale godova e pastirja boldine pe palpale, hvalinas thaj slavinas e Devle pale sa so dogodisajlo sago kaj vi phendas lenđe o anđelo.

21 A kana avilo o ohtoto đes sar o čhavro bijandilo, trubujine te obrezin e čhavres, thaj dine les alav Isus, sago kaj phendas o anđelo dok još e Marija či ačhili khamni.

O Isus thaj e Marija ando Hramo te pheren o zakono

22 Kana navršisajle e đesa katar lengo šilaipe prema e Mojsijesko zakon o Josif thaj e Marija inđardine e čhavres ando Jerusalim te predain les e Gospodešće

23 (sago kaj si ramome ando zakono e Gospodesko: “Svako prvo bijando, a muško čhavo neka posvetil pe e Gospodešće”)

24 thaj den e žrtva (sago kaj phenel e Gospodesko zakon: “duj grlice ili duj terne goluburja”).

O Simeon dičhel e Mesija thaj prorokuil

25 Ande godoja vrjama trajilas ando Jerusalem varesavo manuš savo akhardolas Simeon. Vo sas zurale pravedno thaj pobožno manuš thaj ažućarelas te avel o Mesija te spasil e Izraelcen. O Sveto Duho sas pe leste

26 thaj objavisarda lešće kaj či merela dok či dičhel e Gospodešće Mesija.

27 Potaknime katar o Sveto Duho avilo ando Hramo baš kana o dad thaj e dej anenas e čhavre e Isuse te izvršin okova so rodelas o Mojsijesko zakon.

28 O Simeon lija e čhavres ande pire vas thaj hvalisarda e Devle alavenca:

29 “Akana, Gospode, šaj me ćiro sluga te merav ando miro sago kaj phendan.

30 Kaj e jakha mungre dikhline o spasenje ćiro,

31 savo pripremisardan angle sa o them,

32 o svetlo te prosvetlil aver themen pe slava ćire themešći e Izraelošći.”

33 E Isusesko dad thaj lešći dej divisajle okolešće so o Simeon phenelas pale leste.

34 O Simeon askal blagoslovisarda len thaj phendas e Isusešće dejaće e Marijaće: “O Del odredisardas pale akava čhavro te e but e manušenđe ando Izrael avel palo propast thaj

butenđe palo vaskrsenje. Vo si odredime te avel e Devlesko znako, ali o but o them odbacila les.

³⁵ Akava avela sar te sikadon e gindimata save si garade ande but e ile. A vi tuće korkoraće o mačo hvarela ćiro ilo.”

E Ana hvalil e Devles palo Mesija

³⁶ A okote sas vi e Devlešći proročica savi akhardolas Ana, e Fanuilovešći čhej, voj sas andar e Asiresko pleme thaj sas zurale purani. Trajilas pire romesa samo efa brš,

³⁷ a pale godova trajilas korkoro sar udovica dži ke ohtovardeš thaj štar brš. Voj sas stalno ando Hramo, služilas e Devlešće đeseja thaj e raćava, postilas thaj molilas pe.

³⁸ Thaj samo so o Simeon završisarda vi voj avili thaj hvalilas e Devles thaj phenelas palo Isus savorende save ažućarenas te o Del otkupil o Jerusolim.

³⁹ Kana o Josif thaj e Marija dine gata so sas po zakono e Gospodesko, boldine pe ande Galileja ando piro gav Nazaret.

⁴⁰ A o čhavro Jovano barjolas thaj zuravolas thaj pherdolas mudrost, a e milost e Devlešći sas pe leste.

E Marija thaj o Josif roden e Isuse ando Hramo

⁴¹ E Isusesko dad thaj lešći dej svako brš džanas ando Jerusolim ande đesa kana sas o prazniko Pasha.

⁴² A kana sas e Isuse dešuduj brš, von aviline Lesa ando Jerusolim te slavin o prazniko.

⁴³ Kana sas gata godola đesa, thaj kana boldenas pe ćhere, o čhavro Isus aćhilo ando

Jerusalim, a o Josif thaj e čhavrešći dej e Marija či džangline kaj si vo.

⁴⁴ Nego gndisardine kaj si e društvosu anglal. Kana nakhlo već jek đes phiripe počnisardine te roden les maškar e familija thaj maškar okola kasa džanenas.

⁴⁵ Sar či arakhline les boldine pe ando Jerusalim te roden les.

⁴⁶ Thaj o trito đes arakhline les ando Hramo sar bešel maškar e učitelja thaj čholas kan lende thaj phučelas len.

⁴⁷ A savora save ašunenas les divisajle lešće gođaće thaj lešće odgovorende.

⁴⁸ Kana dikhline les začudisajle, a lešći dej phendas lešće: “Čhaveja! Sostar ćerdan amende gadava? Ake me thaj ćiro dad e darasa rodam tut.”

⁴⁹ A o Isus phendas lende: “Sostar rodine man zar či džangline kaj me trubul te avav ando ćher mungre Dadesko?”

⁵⁰ Ali von či haćardine so o Isus kamlas te phenel lende.

⁵¹ Askal bolda pe lenca ando Nazaret thaj čholas kan lende. A e dej lešći lelas sama pe sa akala dogadžurja ande piro ilo.

⁵² A o Isus napreduilas ande mudrost thaj barjolas ande milost anglo Del thaj anglo them.

3

O Jovano savo bolelas pripremil o drom palo Isus

(Mt 3,1-12; Mk 1,1-8; Jn 1,19-28)

¹ Sas dešupandžto brš sar vladilas o caro Tiberija e rimske carstvos, o Pontije Pilato vladilas e judejava, o Irod vladilas e galilejava, a lesko phral o Filip vladilas ande Itureja thaj ande Trahonitada, o Lisanije vladilas ande Avilina,

² o Ana thaj o Kajafa sas e šorvale rašaja, a o Del askal objavisarda piro alav e Jovanošće e Zaharijašće čhavešće ande pustinja.

³ Thaj o Jovano savo bolelas nakhlas e sasti okolina oko e reka e Jordan thaj propovedilas e themešće kaj e manuša trubun te obratin pe e Devlešće te jartol lenđe bezeha thaj te bolen pe.

⁴ Sago kaj ramol ando Sveto lil e prorokosko Isajasko:

“Vo si o glaso savo čhol muj ande pustinja:

‘Pripremin o drom palo Gospod,
vorton e staze pale leste!

⁵ Neka svako dolina pherdol

a svako gora neka slegnilpe!

Sa e bande droma neka ispravin pe

thaj e grbave droma postanina ravne.

⁶ Thaj svako manuš dičhela o spasenje savo avel katar o Del.’”

⁷ O Jovano phenelas okolende save avenas te bolen pe: “Tumen e sapešće čavra! Koli upozorisarda tumen te našen katar e Devlešći bari holji savi avel?

⁸ Sikaven tumare trajosa thaj tumare delenca kaj odvoisajle katar o bezeh thaj kaj obratisajle e Devlešće. Na hohaven tumen kaj si tumende dosta te phenen: ‘Amen sam e Avramešće potomkurja,’ kaj phenav tumende kaj o Del šaj vi katar akala bara te vazdel čavra e Avramešće.”

⁹ Kaj o tover e Devlešće sudosko već si čhutino po koreno e kaštesko. Svako kaš savo či bijanel lače plodurja činela pe thaj čhudela pes ande jag.

¹⁰ Askal o them phučla les: “So askal te ćeras?”

¹¹ A o Jovano phendas lenđe: “Kas si duj gada neka del jek okole kas naj. Thaj kas si habe neka del okoles kas naj.”

¹² Aviline vi e carinikurja te o Jovane bolel len thaj phendine lešće: “Učiteljina, so amen te ćeras?”

¹³ A o Jovane phendas lenđe: “Na roden majbut porezo nego so odredil tumenđe e vlast.”

¹⁴ E vojnিকurja isto phučline: “A amen so te ćeras?”

A vo phendas lenđe: “Khonikastar na len love pe sila, na optužin khonikas hohamne thaj aven zadovoljno tumare počinava.”

¹⁵ Ande godoja vrjama o them ažućarelas e Mesija thaj savora ande pire ile phućenas pe te naj možda o Jovano Mesija.

¹⁶ Zato o Jovano phendas savorende: “Me bolava tumen e pajesa, ali avel vareko pale mande ko si majmoćno mandar, kašće me naj sem dostojno ni e haravlja pe sandale te putrav. Vo bolela tumen e Sveto Duħosa thaj e jagasa.

¹⁷ Vo si spremno te losarel o kućin e đivesko katar e pleva. O điv ćidela thaj spremila ande piri žitnica, a e pleva dela jag e jagasa savi našti mudardol.”

¹⁸ Thaj but kasave opomene o Jovano phendas e themešće thaj navestilas lenđe e Bahtali nevi-mata.

¹⁹ A o Irod o vladari kas o Jovano ukorisarda zato kaj lijas e Irodijada savi sas romnji lešće phralešći, thaj pale sa aver bilačhimata save čerda,

²⁰ pe sa godova još vi e Jovane čhuda ande tannica.

O Jovano bolet e Isuse

(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)

²¹ Kana o Jovano bolelas sa e themes, bolape vi o Isus. Dok o Isus molisajlo, putajlo o nebo,

²² thaj fuljisto pe leste o Sveto Duho ando telesno obliko sago golubo, thaj andar o nebo ašundilo o glaso savo phendas: “Tu san mungro voljeno Čhavo. Tu san mungri bah!”

E Isusesko poreklo

(Mk 1,1-17)

²³ Kana o Isus započnisardas e javno služba katar o Del, sas les varekaj katar trijanda brš. Inčarelas pe kaj si o Isus čhavo e Josifesko.

O Josif sas e Ilijesko čhavo,

²⁴ o Ilija sas e Matatesko čhavo,

a o Matat e Levijesko čhavo,

o Levije sas e Melhijesko čhavo,

o Melhi sas e Janajesko čhavo,

o Janaj e Josifesko čhavo,

²⁵ o Josif sas e Matatesko čhavo,

o Matatija sas e Amosesko čhavo,

o Amos sas e Naumasko čhavo,

o Naum sas e Eslijesko čhavo,

o Eslija sas e Nangejesko čhavo,

²⁶ o Nangej sas e Maatesko čhavo,

o Maat sas e Matatijesko čhavo,

o Matatija sas e Semeinasko čhavo,
o Semein sas e Josihesko čhavo,
o Josih sas e Jodasko čhavo,
²⁷ o Joda sas e Joananesko čhavo,
o Joanan sas e Risasko čhavo,
o Risa sas e Zorovavelesko čhavo,
o Zorovavel sas e Salatilesko čhavo,
o Salatiil sas e Nirijasko čhavo,
²⁸ o Niri sas e Melhijesko čhavo,
o Melhi sas e Adijasko čhavo,
o Adi sas e Kosamesko čhavo,
o Kosam sas e Elmadamesko čhavo,
o Elmadam sas e Iresko čhavo,
²⁹ o Ir sas e Isusesko čhavo,
o Isus sas e Eliezeresko čhavo,
o Eliezer sas e Jorimesko čhavo,
o Jorim sas e Matatesko čhavo,
o Matat sas e Levijesko čhavo,
³⁰ o Levije sas e Simeonesko čhavo,
o Simeon sas e Judasko čhavo,
o Juda sas e Josifesko čhavo,
o Josif sas e Jonamesko čhavo,
o Jonam sas e Eliakimesko čhavo,
³¹ o Eliakim sas e Melejasko čhavo,
o Meleja sas e Menasko čhavo,
o Mena sas e Matatesko čhavo,
o Matata sas e Natanesko čhavo,
o Natan sas e Davidesko čhavo,
³² o David sas e Jesejesko čhavo,
o Jesej sas e Jovidesko čhavo,
o Jovid sas e Voozesko čhavo,
o Vooz sas e Salmonesko čhavo,
o Salmon sas e Naasonesko čhavo,
³³ o Naason sas e Aminadavesko čhavo,

o Aminadav sas e Adminesko čhavo,
o Admin sas e Arnijesko čhavo,
o Arni sas e Esromesko čhavo,
o Esrom sas e Faresesko čhavo,
o Fares sas e Judasko čhavo,
³⁴ o Juda sas e Jakovesko čhavo,
o Jakov sas e Isakosko čhavo,
o Isak sas e Avraamesko čhavo,
o Avram sas e Taresko čhavo,
o Tara sas e Nahoresko čhavo,
³⁵ o Nahor sas e Seruhesko čhavo,
o Seruh sas e Ragavesko čhavo,
o Ragav sas e Falekesko čhavo,
o Falek sas e Everesko čhavo,
o Ever sas e Salasko čhavo,
³⁶ o Sala sas e Kainamesko čhavo,
o Kainam sas e Arfaksadesko čhavo,
o Arfaksad sas e Simesko čhavo,
o Sim sas e Nojesko čhavo,
o Noje sas e Lamehesko čhavo,
³⁷ o Lameh sas e Matusalinesko čhavo,
o Matusalin sas e Enohesko čhavo,
o Enoh sas e Jaretesko čhavo,
o Jaret sas e Malaleilesko čhavo,
o Malaleil sas e Kainamesko čhavo,
³⁸ o Kainam sas e Enosesko čhavo,
o Enos sas e Sitesko čhavo,
o Sit sas e Adamesko čhavo,
o Adam sas e Devlesko čhavo.

4

*O beng iskušil e Isuse
(Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)*

¹ O Isus, pherdo e Sveto Duhosa, bolda pe katar e reka Jordan thaj o Sveto Duho inđardale ande pustinja,

² okote o beng iskušilas les štarvardeš đesa thaj khanči či hala pale godoja vrjama, a kana nakhline godola đesa vo bokhajlo.

³ A o beng phendas lešće: “Ako san Čhavo e Devlesko, phen akale barešće te postanil mangro.”

⁴ A o Isus phendas lešće: “Ando Sveto lil ačhel ramome: ‘Či trajil o manuš samo katar o mangro.’ ”

⁵ O beng inđarda les pe vuči gora thaj sikadas lešće sa e carstvurja akale themešće ando treno e jakhako.

⁶ Thaj phendas lešće o beng: “Tuće dava sa akaja vlast thaj e slava lenđi, kaj si mande predaime thaj me šaj te dava len kašće me kamav.

⁷ Ako peres pe koča angle mande thaj slavis man, sa avela čiro.”

⁸ A o Isus phendas lešće: “Ando Sveto lil ačhel ramome: ‘De koča samo anglo Gospod čiro Del, thaj jedino les slavi.’ ”

⁹ Thaj o beng inđarda les ando Jerusalem thaj čhuta les po vrho e Hramosko thaj phendas lešće: “Ako san tu Čhavo e Devlesko, čhude tut katar tele

¹⁰ kaj ando Sveto lil ramol:

‘Pire anđelende zapovedila pale tute
te len sama pe tute’,

¹¹ thaj:

‘von pe vas inđarena tut

te či pećes e pungresa ando bar.' "

¹² A o Isus phendas lešće: "Ramome si vi akava: 'Na iskušisar e Gospode ćire Devle.' "

¹³ Thaj kana o beng završisarda te iskušil les, đelotar lestar pale varesošći vrjama.

*O Isus bolda pe ande galilejako krajo
(Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)*

¹⁴ O Isus bolda pe ando galilejako krajo pherdo e Sveto Duhošće silava thaj o glaso pale leste buljilo pe sasto godova krajo.

¹⁵ Sikavelas pe lenđe sinagoge, thaj savora šukar mothonas pale leste.

*O Isus sas tradino andar o Nazaret
(Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)*

¹⁶ Thaj avilo ando gav savo akhardolas Nazaret kaj barilo thaj pe piro običaj ando savato dija ande sinagoga thaj uštulo te čitol,

¹⁷ a dine les o lil katar o proroko Isaija, putardas o lil thaj arakhla o than kaj si ramome:

¹⁸ "O Duho e Gospodesko si pe mande
zato makhlas mungro šoro e uljeja thaj
bičhalda man
te anav e Bahtali nevimata e čorende,
bičhalda man te propovediv e phanglenđe kaj
avena oslobodime,
thaj e korende kaj dičhena,
a e mućime kaj avena oslobodime

¹⁹ thaj te proglasiv o brš milosti e Gospodesko".

20 Phandada o Lil, dija les ko sluga thaj bešlo te sikavel, a savora save sas ande sinagoga dičhenas pe leste.

21 Thaj počnisarda te phenel lenđe: “Ađes akava Lil savo ašundine tumare kanenca pherdilo.”

22 Savora phenenas sa majšukar pale leste thaj divinas pe e šukar alavende kaj inkljenas andar lesko muj thaj phenenas:

“Naj li akava o čhavo e Josifesko?”

23 Askal phendas lenđe: “Tumen mande bi sumnjako mothona akaja poslovica: ‘Doktorina! Sastar korkoro tut!’ Čer vi akate ande čiro gav kaj barilan so ašundam kaj čerdan ando Kafarnaum.”

24 Askal ačhilo majdur te mothol: “Čače phenav tumende: ‘Nijek proroko či lače avilo ande piro gav kaj bajrilo.’”

25 A čače phenav tumende: E but udovice sas ando Izrael ande vrjama kana sas o Ilija proroko, askal o nebo phandadilo pe trin brš thaj šov čhon thaj sas bari bok pe sastí phuv e Izraelošći.

26 Ali niječaće lendar nas bičhaldo o Ilija osim varesave udovicaće ando gav Sarepta, savo sas ando Sidonsko krajo.

27 Thaj but gubavcurja sas ando Izrael pale vrjama kana sas o Jelisej proroko ali ni jek lendar či sastilo nego samo o Neman andar e Sirija.”

28 Thaj savora ande sinagoga zurale holjajle kana ašundine akava.

29 Uštíle thaj tradine les avri andar o gav thaj inđardine les po vrho e gorako kaj sas sazidome lengo gav te čhuden les opral.

30 Ali vo nakhlo maškar lende thaj đelotar.

O Isus tradel e nečiste duhos
(Mk 1,21-28)

31 Thaj avilo ando galilejsko gav savo akhardolas Kafarnaum thaj sikavelas len ando savato.

32 A o but o them čudilas pe lešće sikavipešće kaj lesko svato sas pherdo sile.

33 Ande sinagoga sas varesavo manuš ande savo sas bilačo duho e bendesko, vo čuta muj zurale glasosa:

34 “So kames amendar, Isuse andar o gav Nazaret? Avilan te uništis men? Džanav ko san: Svecu e Devlesko.”

35 A o Isus zapovedisardas lešće: “Phande čiro muj thaj inklji andar leste!”

Askal o demono harada les angle savorende, inkljisto andar leste thaj ni cara či naudisardas lešće.

36 Savora sas but začudime thaj phenenas jek avrešće: “Sosko si godova svato, te ando autoriteto thaj ande sila zapovedil e bilače duhonende thaj von inkljen!”

37 Thaj o glaso pale leste buljilo pe sa e okolne thana.

O Isus sastarel e Simonešće sokra
(Mt 8,14-17; Mk 1,29-39)

38 Kana inkljisto andar e sinagoga thaj đelo ande Simonesko čer. E Simonešće sokra sas e bari jag thaj činolas lat e groznica, pa zamolisardine les te sastarel lat.

³⁹ Vo bandilo paše late thaj zapovedisardas e jagaće te mućela thaj e jag nestanisardas. Voj odma uštili thaj ačhili te služil len.

O Isus sastarel e buten nasvalen

⁴⁰ Kana nakhlas o savatosko đes, sa e nasvalen katar razne nasvalimata, anenas ko Isus, a vo pe savorende čholas pire vas thaj von sastonas.

⁴¹ A vi e bilačhe duhurja inkljenas andar e but e manuša thaj čhonas muj thaj phenenas: “Tu san Čhavo e Devlesko!”

A vo pretilas lenđe thaj zabranisarda lenđe te na čeren svato, kaj von džanenas kaj si vo o Hristo.

⁴² A kana svanosardas o đes, inkljisto thaj đelotar po pusto than. A o them rodela les. Kana arakhline les avile leste thaj kamline te ačhaven les te na džaltar lendar.

⁴³ A vo phendas lenđe: “Vi e manušenje andar e aver gava trubul te anav e Bahtali nevimata pale Devlesko carstvo, kaj zato o Del bičhalda man.”

⁴⁴ Thaj nastavisarda te propovedil pe judejske sinagoge.

5

O Isus akharel e učiteljen te sledin les

(Mt 4,18–22; Mk 1,16–20)

¹ Jekhvar kana o Isus ačhelas pe obala ko galilejako jezero, o them spidelas pes pe leste te ašunen o alav e Devlesko.

² O Isus lija sama e duj čamcurija kaj ačhenas pe obala andar save inkljistine e ribarja thaj halavenas pire mreže.

³ Thaj dija ande jek katar o čamco savo sas e Simonesko thaj zamolisarda les te spiden les cara majdur katar e obala. Bešlo andre thaj počnisarda te sikavel e theme andar o čamco.

⁴ A kana o Isus ačhilo te ćerel svato e themešće, phendas e Simonešće: “Otplovisar okote kaj si handuk o paj thaj čhude e mreže ćire thaj astar e mačhen.”

⁵ A o Simon phendas lešće: “Učiteljina! Sasti rjat trudisajlam thaj khanči či astardam, ali ako tu gajda phenes, čhudava e mreže.”

⁶ Kana ćerdine godova, astardine but mače, gaći kaj pharjonas lenđe mreže.

⁷ Dine znako pire drugarende ando aver čamco te aven te pomožin len. Kana von aviline, pherdine e liduj čamcurija gajda kaj gata potonisardine.

⁸ A kana dikhla o Simon Petar, pelo pe pire koča angle Isusešće pungre thaj phendas: “Džatar mandar, Gospode! Me sem bezehalo manuš.”

⁹ Thaj sas ando čudo o Petar thaj savora save sas lesa zbog e bute e mače kaj astardine.

¹⁰ A gajda vi o Jakov thaj o Jovano sas ando čudo. Von sas e čhave e Zevedeješće thaj e drugarja e Simonešće.

A o Isus phendas e Simonešće: “Na dara! Katar akana e manušen astareja sago e mačhen.”

¹¹ Thaj crdine e čamcurja pe phuv, mukline sa thaj teljardine pale leste.

*O Isus sastarel e manuše katar e guba
(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)*

12 Kana sas o Isus ande jek gav, dijas pe jek manuš savo sas sa ande guba. Dikhla e Isuse thaj pelo angle leste e mujesa dži ke phuv, thaj zamolisarda les: “Gospode! Te kames šaj te sastares man katar e guba.”

13 Vo čhuta po vas pe leste thaj phendas: “Kamav, av sasto!”

Thaj e guba odma peli lestar.

14 A o Isus zapovedisardas lešće: “Na phen khonikašće, nego dža thaj sikav tu e rašaješće thaj prinesisar čiri žrtva palo čiro sastipe, sar odredisardas o Mojsije. Godova avela sago dokazo e manušende.”

15 A o glaso pale leste još majbut buljolas thaj o but o them čidelas pe te ašunen les thaj te sastarel len katar lenđe nasvalimata.

16 A vo đelotar ande pustinja te molil pe e Devlešće.

E Isuse si vlast te jartol e bezeha

(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)

17 Jek đes dok o Isus sikavelas e themes, bešenasa lesa e fariseja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar save aviline andar sa e galilejske gava, judejske thaj andar o Jerusolim. A e sila e Gospodešći sas e Isuseja te sastarel e nasvalen.

18 Askal aviline varesošće manuša save inđarenas pe nosilje e manušes savo sas lino. Kamline te anen les andre thaj te čhon les anglo Isus.

19 Ali, sar katar o but o them našti dine lesa andre, line pe po krovo e čheresko thaj kroz o krovo mukline les tele zajedno e nosiljasa maškare anglo Isus.

²⁰ Kana o Isus dikhla lengo paćipe, phendas e line manušeće: “Manušeja, jartompe tuće ćire bezeha.”

²¹ E fariseja thaj e učitelja e Mojsijeće zakon-estar počnisardine te gndin: “Ko si akava kaj hulil po Del? Ko šaj te jartol e bezeha osim o Del?”

²² A o Isus džangla lenđe gindimata thaj phendas lenđe: “Sostar gajda gndin ande tumare ile?”

²³ So si majloće te phenel pe: ‘Jartime si tuće ćire bezeha’ ili te phenel pe: ‘Ušti thaj phir?’

²⁴ Dokaživa tumenđe kaj man, e Čhaves e Manušeće, si vlast pe phuv te jartosarv e bezeha.” Askal phendas e line manušeće: “Tuće phenav: ‘Ušti, le ćire nosilje thaj džatar tuće ćhere!’ ”

²⁵ Vo odma uštilo angle lende thaj lija pe soste pašljolas thaj đelotar pire ćhereće thaj hvalilas e Devle.

²⁶ Savora sas ando čudo, slavinas e Devle thaj pherde dar phenenas: “Čudurja ađes dikhlam!”

O Isus akharel e Levije (savo akhardolas vi Matej)

(Mt 9,9–13; Mk 2,13–17)

²⁷ Pale godova o Isus inkljisto thaj dikhla e cariniko savo bućholas Levije kaj bešel po than kaj počinelas pe o porezo thaj phendas leće: “Av pale mande.”

²⁸ O Levije mukla sa, uštilo thaj teljarda pale leste.

29 Pale godova o Levije ćerda lešće ande piro ćher bari gozba. Leja pale sinija bešenas but carinikurja thaj vi aver manuša.

30 Askal e fariseja thaj lenđe učitelja e Mojsiješće zakonestar počnisardine te mrmljan pe leste thaj phendine lešće učenikonendē: “Sostar han thaj pijen e carinikonenca thaj e bezehalenca?”

31 A o Isus phendas lenđe akaja izreka: “ ‘Či trubun e saste manuša e doktore nego e nasvale’.

32 Gajda vi me či avilem te akharav e pravednikonen, nego e bezehalen te bolden pe katar pire bezeha ko Del.”

E Isuse phučen palo posto

(Mt 9,14–17; Mk 2,18–22)

33 Von askal phendine lešće: “Sostar e Jovanošće učenikurja često postin thaj molin pe, isto gajda vi e farisejendē učenikurja, a ćire či postin nego han thaj pijen?”

34 A o Isus phendas lenđe: “Tugujin li e svaturja dok si o džamutro lenca? Nisar!

35 Nego avela o đes kana otmina lendar e džamutre thaj askal postina ande godola đesa.”

36 O Isus phendas lenđe još jek paramiči ande slike: “Khonik či čhinel o nevo kotor katar e nevi haljina te suvel pe purani haljina. Ako godova ćerel, e nevi haljina čhindola, a e purane haljinaće či ačhela o kotor katar e nevi haljina.

37 Khonik či čhol e nevi mol ande purani morčhaći trasta, kaj e nevi mol pharavela e trasta thaj e mol čhordola, a e morčhaći trasta propadnila.

³⁸ Nego e nevi mol ande nevi morčači trasta trubul te čhol pe.

³⁹ Thaj khonik ko pijel e purani mol, či kamel e nevi, kaj phenel e purani mol si majlači.”

6

O Čhavo o Manušesko si majbaro katar o savato

(Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

¹ Jek savato kana o Isus načelas maškar e njive, lešće učenikurja trgonas o điv e vastenca thaj hanas.

² A varesave katar e fariseja phendine e Isusešće: “Sostar ćeren, okova so po zakono naj muklo te ćerel pe savatone?”

³ A o Isus phendas lenđe: “Sigurno čitosardine ando Sveto lil so o David ćerda, kana vo thaj okola save sas lesa bokhajle a nas len so te han.

⁴ Dijas ande Devlesko ćher thaj lijas e svete mangre save či tromal te hal khonik osim e rašaja, hala thaj dija vi okolende save džanas pale leste.”

⁵ Thaj phendas lenđe: “Kaj me, o Čhavo e Manušesko, gospodari sem e savatosko.”

O Isus sastarel savatone

(Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

⁶ A jek aver savato, o Isus dija ande sinagoga thaj sikavelas, a okote sas jek manuš e šuće vastesa.

⁷ E fariseja thaj e učitelja e Mojsiješće zakon-estar inćarenas e jakha pe leste te dičhen dali sastarel lat ando savato te došaren les.

⁸ A vo džanglas e gindimata lenđe thaj phen-
das e manušešće e šuće vastesa: “Ušti thaj ačh
maškare.” A vo uštilo thaj ačhilo angle manuša.

⁹ A o Isus phendas lenđe: Te phučav tumen:
“Dali tromal pe savatone te ćerel pe lačhipe ili
bilačhipe, o trajo te spasil pe ili te hasarelpe?” A
von samo ačhenas.

¹⁰ O Isus dikhla pe lende savorende thaj phen-
das e manušešće e šuće vastesa: “Inzar ćo vas.”
A vo ćerda gajda thaj o vas lesko sastilo thaj sas
sasto sago vi aver.

¹¹ A e fariseja thaj e učitelja e Mojsiješće
zakonestar holjajle thaj ćerdine svato maškar
pende so te ćeren e Isuseja.

O Isus akharel e apostolen
(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

¹² Ande godoja vrjama o Isus đelo pe gora te
molil pe. Okote ačhilo sasti rjat thaj molilas pe e
Devlešće.

¹³ Thaj kana avilo o đes, akhardas pire
e učenikonen thaj losarda maškar lenđe e
dešudujen, thaj akharda len apostolurja a lenđe
alava sas:

¹⁴ O Simon (saves akharenas Petar), thaj

o Andrija (e Petresko phral),

o Jakov thaj

o Jovan,

o Filip thaj

o Vartolomej,

¹⁵ o Matej thaj

o Toma,

o Jakov (savo sas čhavo e Alfejevesko) thaj

o Simon (savo sas pobunjeniko),

16 o Juda (čhavo e Jakovesko), thaj
o Juda (andar o gav Iskariot, savo izdaisarda
les).

*Blago okolende save pouzdin pe ando Del
(Mt 4,23-5,12)*

17 Pale godova o Isus fuljisto lenca tele katar e
gora thaj ačhilo po ravno than. Okote sas baro
brojo lešće učenikurja thaj o silno them andar
o krajo e judejako, andar o Jerusalem, andar e
tirske thaj andar e sidonske gava pašo more.

18 Von aviline te ašunen les thaj te sastarel len
katar lende nasvalimata, a avenas vi okola saven
mučinas e bilačhe duhurja, a o Isus oslobodilas
len.

19 Thaj sa o them rodelas te čhon pire vas pe
leste, kaj andar leste inkljelas e sila thaj von sa
sastonas.

20 Vo dikhla pe pire učenikurja thaj phendas:

“Blago tumende save sen čore,
kaj si tumaro e Devlesko carstvo.

21 Blago tumende save sen akana bokhale,
kaj čaljona.

Blago tumende save akana roven,
kaj asana.

22 Blago tumende kana e manuša mrzana tumen,
kana odbacina tumen, kana ladžarena tu-
men,
thaj kana phenena pale tumende kaj sen
bilačhe,
zbog godova kaj paćan ande mande, ando
Čhavo e Manušesko!

²³ Radujin tumen ande godola đesa thaj čhelen e bahtatar, kaj bari si tumari nagrada po nebo! Kaj sa godova bilačhipe isto gajda amaro them čerelas amare prorokonende ande lenđi vrjama.

²⁴ Ali teško tumende save sen akana barvale, kaj već primisardine e uteha tumari.

²⁵ Teško tumende kaj sen akana čaljarde, kaj bokhavona.

Teško tumende kaj asan akana, kaj rovena thaj tugujina.

²⁶ Teško tumende kana savora lačhe mothona pale tumende, kaj isto gajda amaro them čerelas amare hohamne prorokonende ande lenđe vrjama.”

*Aven bare ileja okolende save mrzan tumen
(Mt 5,38–48; 7,12)*

²⁷ “Ali tumende save ašunen phenav: Volin tumare dušmajen! Čeren lačhipe okolende save mrzan tumen!

²⁸ Blagoslovin okolen kaj den tumen romaja! Molin tumen e Devlešće pale okola save vredon tumen.

²⁹ Ako vareko pećel tut pe jek rig e muješći, bolde lešće vi aver rig. Ako vareko lijas čiro ogrtači, de les vi čiro gad.

³⁰ Ko mandel tutar vareso, de les. A okolestar kaj otmil čiro, na rode palpale.

³¹ Thaj askal sar kamen te čeren e manuša tumende, gajda čeren vi tumen lenđe.

³² Ako volin samo okolen save tumen volin, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale volin samo okolen save len volin.

33 Thaj ako ćeren lačhipe samo okolende kaj tumende ćeren lačhipe, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale ćeren gajda.

34 Thaj te den udžile samo okolen katar save ažućaren te bolden tumende, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale den e bezehalen udžile te šaj palem dobin palpale.

35 Volin tumare dušmajen, ćeren lenđe lačhipe, den len udžile thaj na ažućaren khanči te bolden tumende. Ako ćeren gajda, avela bari tumari poćin, thaj avena čhave e Majbarešće, kaj si vo lačo čak vi okolende kaj si nezahvalne thaj vi e bilačhende.

36 Aven dakle bare ileja sago kaj si vi tumaro nebesko Dad bare ileja.”

*O Isus sikavel te na avas licemerne
(Mt 7,1-5)*

37 Na sudin thaj či sudila pe tumende. Na osudin thaj či avena osudime. Jartosaren thaj jartola pe tumende.

38 Den thaj dela pe tumende. Čhordola pe tumende ande angalja lachi mera, nabime, ćhinosardi thaj preobilno kaj sošće merava merin kasave merava merila pe tumende.

39 Thaj phendas lenđe akaja paramiči ande slike: “Dali šaj o koro e kore te vodil? Či li perena liduj ande hv?”

40 Nijek ućeniko naj majbaro katar piro učitelj. Svako savo si sikado dži ko krajo, avela sago vi o učitelj lesko.

⁴¹ Sostar dičhes e kaštešči prušuk ande jak čire phralešči, kana či hačares o baro kaš ande čiri jak?

⁴² Sar šaj phenes čire phralešće: 'Phrala, ažučar te inkalav e kaštešči prušuk savi si ande čiri jak', kana ni korkoro či hačares o baro kaš ande čiri jak? Licemernona! Majsigo inkal o baro kaš andar čiri jak thaj majlačhe dičheja e kaštešči prušuk te inkal les andar čire phralešči jak."

Sova si pherdo ilo godova inkljel po muj

(Mt 7,17-20; 12,34-35)

⁴³ Lačo kaš či bijanel bilačhe plodurja, a bilačo kaš či bijanel lačhe plodurja.

⁴⁴ Kaj svako kaš pe piro plodo pindžarel pes. E smokva thaj e drak či kušen pe katar e kangre.

⁴⁵ O lačo manuš andar e lači riznica pire ilešči inkalel lačhipe, a o bilačo manuš andar piro bilačo ilo inkalel o bilačhipe, kaj andar o muj inkljel sova si pherdo o ilo.

O gođaver si pačivalo e Isusešće alavende

(Mt 7,24-27)

⁴⁶ "Sostar akharen man: 'Gospode! Gospode!' A naj sen pačivale okolešće so phenav tumenđe?

⁴⁷ Sikavava tumenđe pe kaste anel svako savo avel mande, ašunel mungre alava thaj si pačivalo mungre alavende:

⁴⁸ Slično si sago o manuš savo agajda čerda piro čher: hanadas handuk thaj čhuta o temelji pe stena. Kana avili e poplava, o paj navalisarda po čher, ali našti harada les kaj sas lačhe sagradime.

49 A okova savo ašundas mungre alava a naj pačivalo mungre alavende, vo si sago o manuš savo vazdas piro čher pe phuv bi temeljesko, pe savo navalisarda o paj, odma harada o čher thaj katar godova čher sas bari ruševina.”

7

E kapetanesko pačipe (Mt 8,5–13; Jn 4,43–54)

1 Kana o Isus dija gata sa godola alava anglo them, dija ando gav Kafarnaum.

2 Varesave rimske kapetano sas robo savo sas nasvalo po smrto, a vo sas lešće but drago.

3 A kana o kapetano ašundas palo Isus, bičhaldas lešće e židovske starešinen thaj molisarda les te avel te sastarel lešće slugo.

4 A von aviline ko Isus thaj počnisardine ilestar te molin les alavenca: “Zaslužisarda te čeres lešće godova,

5 kaj volil amare theme thaj vo vazdas amende e sinagoga.”

6 A o Isus teljarda lenca.

Thaj kana sas već paše ko čher, bičhalda o kapetano pire drugaren leste te phenen lešće: “Gospode! Na trudi tu, kaj Naj sem dostojno te des ande mungro čher.

7 Zato vi či inčara man dostojno te avav angle tute, nego samo phen alav thaj o sluga mungro sastola.

8 Kaj, vi me sem manuš tale vlast thaj si man tale mande vojnukurja. Thaj kana phenav ječešće: ‘Dža!’, vo džaltar. Thaj kana phenav

averešće: 'Av!', vo avel. Thaj kana phenav mungre robošće: 'Ćer godova!' vo ćerel."

⁹ A kana godova ašundas o Isus, zadivisajlo e kapetanošće thaj bolda pe ko them savo džalas pale leste thaj phendas: "Phenav tumenđe: kasavo paćipe či arakhlem ke nijek manuš ando Izrael!"

¹⁰ A kana okola kaj sas bičhalde katar o kapetano boldine pe ćhere, arakhline e robo kaj si sasto.

O Isus vazdel andar e mule e udovicaće čhaves

¹¹ Pale godova o Isus teljarda ando gav savo akhardolas Nain. Pale leste džans e ućenikurja thaj o but o them.

¹² Kana avilo paše ke gavesko vudar, baš askal inkalenas e mule, čhave savo sas jedinco pire dejako savi sas udovica. Lava sas o but o them andar o gav.

¹³ Kana dikhla lat o Gospod, sažalisajlo pe late thaj phendas laće: "Na rov!"

¹⁴ Pale godova avilo ko mohto, čhuta pire vas pe leste thaj okola kaj inđarenas o mohto ačhiline. A vo phendas: "Čhaveja, tuće phenav: Ušti!"

¹⁵ O mulo vazda pe, bešlo thaj počnisarda te ćerel svato. A o Isus dija les lešće dejaće.

¹⁶ A savora zadivisajle thaj počnisardine te hvalin e Devle alavenca: "Baro proroko avilo maškar amende!" thaj: "O Del avilo ando pomoć pire themešće!"

¹⁷ Thaj godova glaso pale leste buljilo pe saste judejske krajurja thaj pe sasti okolina.

*O Isus ćerel svato palo Jovano savo bolel
(Mt 11,2-19)*

¹⁸ E Jovanošće ućenikurja javisardine e Jovanošće so o Isus ćerda. A vo akhardas pire dujen ućenikonen

¹⁹ thaj bičhalda len ko Gospod te phučen les: “Dali san tu okova saves o Del obećisarda kaj bičhalela les ili te ažućaras avres?”

²⁰ Kana akala duj manuša aresline leste, phendine: “O Jovano savo bolel bičhalda amen tute te phučas tut: ‘Da li san tu okova saves obećisarda o Del kaj trubul te avel, ili te ažućaras avres?’ ”

²¹ O Isus baš ande godova časno sastarelas e buten katar leńde muke, razne nasvalimata thaj katar e bilaćhe duhurja thaj e bute kore manušende boldas o vido.

²² A o Isus phendas leńde: “Džan thaj phenen e Jovanošće so upravo dikhline thaj so ašundine: e kore dićhen, e bande phiren, e gubavcurja saston, e kašuce ašunen, e mule bolden pes ando trajno, a e ćoreńde propovedil pe e Bahtali nevimata.

²³ Blago okolešće savo ći sablaznil pe zbog mande.”

²⁴ A Kana e Jovanošće ućenikurja đeletar, o Isus počnisarda te mothol e themešće palo Jovano: “So đeline te dićhen ande pustinja? E trska, savja ljuľil e balval? Na!

²⁵ So đeline te dićhen? Manušes savo lija pe peste šukar drze? Na! E manuša save inđaren pe peste e šukar drze thaj trajin ando raskoš, von si ande carošće dvorurja.

²⁶ So dakle inkljistine te dičhen? E proroko? Ej, me phenav tumenđe, vo si majbut vi katar o proroko.

²⁷ Kaj o Jovano si okova pale savo o Del phendas ando Sveto lil:

‘Ake, me bičhalav angle tute mungre glasniko savo pripremila o drom angle tute.’

²⁸ Phenav tumenđe: katar sa e manuša save sas ikada bijande, khonikal naj majbaro katar o Jovano savo bolelas, a okova savo si majcikno ande Devlesko carstvo majbaro si lestar.”

²⁹ Kana sa o them thaj vi e carinikurja save sas bolde e Jovanošće boldimasa, ašundine e Isuse sar čerel svato priznaisardine kaj si e Devlesko sikavipe ispravno.

³⁰ A e fariseja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar, či kamenas te bolel len o Jovano. Von odbisardine so o Del planirisarda pale lende.

³¹ O Isus phendas: “Kasa te usporediv e manušen katar akaja generacija? Kašće si slične?”

³² Lenca si sago e čhavrenca save bešen po sokako thaj jek avrešće čhon muj:

‘Svirosardam tumenđe veselo,
a tumen či čheldine,
đilabadam tumenđe tužno,
a tumen či rujine!’

³³ Gajda avilo o Jovano savo bolelas. Niti halas mangro niti pijelas mol, a tumen phenen: ‘O

bilačo duho si ande leste!’

³⁴ Avilem me, o Čhavo e Manušesko. Vi hav vi pijav, a tumen phenen: ‘Dik, o manuš halapljivo thaj matarno, drugari e carinikonengo thaj e bezehalengo.’

³⁵ Savora save prihvatin e Develešći mudrost sikaven kaj si voj čači.”

O Isus šaj te jartol e bezeha

³⁶ Varesavo farisejo zamolisarda e Isuse te hal leste. O Isus dija ande farisejsko čher thaj lijas than pale sinija.

³⁷ Kana ake avili varesošći manušnji savi sas bezehali ando gav. Ašunda kaj si o Isus pale sinija ande farisejsko čher, avili thaj andas e alabasterosko čaroro ande savo sas kuč mirisno ulje.

³⁸ Ačhili pale lešće pungre, rovelas thaj e jasvenca thovelas lešće pungre a pire balenca khoselas len. Čumidelas len thaj mačhelas len e mirisne uljeja.

³⁹ Kana godova dikhla o fariseji savo akharda e Isuse ande piro čher, gndisardas ande peste: “Kana akava avilosas proroko, džanglasas ko si thaj sošći si akaja manušnji, savi diril les, kaj si bezehali.”

⁴⁰ O Isus phendas lešće: “Simone, si man vareso te phenav tuće.”

A vo phendas: “Phen, učiteljina.”

⁴¹ O Isus majdur motholas: “Sas varesavo manuš savo delas averenđe udžile love. Gajda sas duj džene save sas lešće udžile. Jek sas

lešće udžile pandž šela rupune lovora, a aver pandžvardeš.

⁴² Sar našti te boldine e love save sas lešće udžile, vo jartosardas liduj dženende o dugo. Savo lendar majbut volila les?”

⁴³ O Simon phendas: “Gndiv kaj okova savešće si majbut jartome.” A o Isus phendas lešće: “Lače phenes.”

⁴⁴ Gajda bolda pe ke manušnji thaj phendas e Simonešće: “Dičhes akala manušnja? Dijem ande čiro čer, a tu ni paj či dijan man te thovav mungre pungre, a voj pire jasvenca thoda mungre pungre thaj pire balenca khosla len.

⁴⁵ Tu či ni čumidan man, a voj, sar dija andre, či ačhili te čumidel mungre pungre.

⁴⁶ Uljeja mungro šoro či makhlan, a voj e mirisne kuč uljeja mungre pungre makhlas.

⁴⁷ Zato, phenav tuće: ‘Voj sikadas but ljubav kaj si laće jartome e but e bezeha, a majcara ljubav sikadas okova savo si majcara svesno kaj si lešće jartome lešće bezeha.’ ”

⁴⁸ A o Isus phendas e manušnjaće: “Jartome si tuće čire bezeha.”

⁴⁹ A okola save sas pale sinija počnisardine te mothon maškar pende: “Ko si akava kaj vi e bezeha jartol?”

⁵⁰ A vo phendas e manušnjaće: “Zbog čiro pačipe tu san spasime. Dža ando miro!”

8

*E manušnja sledin e Isuse
(Mt 13,1-9; Mk 4,1-9)*

¹ Pale godova o Isus džalal pe sa e bare thaj cikne gava, propovedilas thaj navestilas e Bahtali nevimata palo o carstvo e Devlesko. Pale leste džanas e dešuduj apostolurja

² thaj varesave manušnja saven o Isus oslobodisardas katar e bilače duhurja thaj sastarda len katar e nasvalimata: e Marija andar e Magdala, andar savi trada efta demonurja,

³ e Jovana, romnji e Huzošći savo sas e Irodosko upravitelj, e Suzana, thaj but aver save pomožinas e Isusešće thaj e dešuduje apostolende pire lovenca thaj okoleja so sas len.

O Isus mothol e paramiči palo sijači

⁴ Dok još čidelas pe o but o them andar e razne gava, o Isus phendas lenđe akaja paramiči:

⁵ “Jek đes inkljisto o sejači te sejol. Dok sijolas, varesavo seme pelo po drom thaj o them uštada les a e čiriklja aviline thaj haline les.

⁶ Aver seme pelo pe barutni a kana inkljisto odma šučilo kaj nas les dosta vlage.

⁷ Varesavo seme pelo maškar e kangre thaj e kangre tasadine les sar barjonas zajedno lesa.

⁸ A varesavo napokon pelo pe lači phuv, niknosarda thaj bijanda šel drom majbut.”

Kana phendas godova thaj čhuta muj: “Ašunen kana već si tumen kan!”

O Isus objasnisarel e paramiči palo sijači

(Mt 13,10-17; 13,18-23; Mk 4,10-12; 4,13-20)

⁹ E učenikurja phučline e Isuse so značil godoja paramiči.

¹⁰ A vo phendas lenđe: “Tumende si dino te džanen e tajne e Devlešće carstvošće, a averende

si dino samo ande paramiča, kaj ando Sveto lil ačhel ramome:

‘vi ako dičhen
či primetin,

vi ako čhon kan
či hačaren.’

¹¹ A akava si so značil e paramiči: O seme si sago o alav e Devlesko.

¹² Okova seme savo pelo po drom si sago e manuša save ašunen o alav, ali avel o beng thaj inđarel o alav e Devlesko andar lenđe ile te na pačan thaj te či spasin pe.

¹³ A varesave si sago o seme savo si posadime pe barutni phuv. Kana ašunen e Devlesko alav, odma prihvatin les e bahtasa, ali najlen koreno. Varesavi vrjama pačan, ali kana aven e kušnje von peren katar o pačipe.

¹⁴ A okova seme savo pelo ande kangre si sago e manuša save ašunen o alav, ali još pe lengo drom e trajošće brige tasaven len e barvalipeja thaj akale trajošće nasladenca thaj či anen lačno plodo.

¹⁵ Okova seme savo pelo pe lači phuv si sago e manuša save ašunen o alav thaj inčaren les ando lačno thaj plemenito ilo thaj ustrain dok či anen plodo.”

Ko ašunel e Isusesko sikaipe barjola lesko duhovno hačaripe

(Mk 4,21-25)

¹⁶ “Khonikal kana del jag o stenko či čhol les talo čaro niti talo kreveto, nego čhon les po čirako, te dičhen o svetlo okola save den andre.

¹⁷ Sa so si garado thaj ćerdo tajno avela sikado javno thaj inkljela po videlo.

¹⁸ Len sama sar ašunen, kaj kas si dela pe lešće, a kas naj lela pe lestar vi okova so gindil kaj si les.”

*Ko si e Isusešći dej thaj lešće phral
(Mt 12,46–50; Mk 3,31–35)*

¹⁹ Ko Isus aviline lešći dej thaj lešće phral, ali katar o but o them naši ćerdine lesa svato.

²⁰ A vareko javisarda e Isusešće: “Ćiri dej thaj ćire phral ačhen avri thaj kamen te dičhen tu.”

²¹ O Isus phendas lenđe: “Mungri dej thaj mungre phral si okola save ašunen thaj izvršisaren o alav mungre Devlesko.”

*O Isus smiril e oluja
(Mt 8,23–27; Mk 4,35–41)*

²² Jek đes o Isus phendas pire dešuduj učenikonende: “Hajde te nakhas pe koja rig e jezerošći.”

O Isus thaj lešće učenikurja dine ando čamco thaj isplovisardine.

²³ Dok plovinas, e Isuse lija e lindri. Ande godova mukla pe e oluja po jezero. E lađica počnisarda te pherel pe e pajesa a von arakhline pe ande bari briga pale piro trajo.

²⁴ Aviline ko Isus, džungadine les thaj čhutine muj: “Učiteljina, učiteljina, tasadosa!”

Vo džungadilo, thaj zapovedisarda e bavljajaće thaj e talasende thaj e talasurja smirosajle thaj nastanisarda tišina.

²⁵ A o Isus phendas lenđe: “Kaj tumaro paćipe?”

A von ande dar thaj ando čudo phučenias jek avres: “Ko si akava te zapovedil e paješće thaj e bavljajaće, a von te pokorin pe lešće?”

*O Isus tradel andar o manuš e bilačhe duhonen
(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)*

²⁶ Askal o Isus thaj lešće učenikurja otplovisardine pe obala ke gerasinsko krajo, savo si pe koja rig katar o Galilejako jezero.

²⁷ Dok o Isus inkljelas pe obala, avilo angle leste o manuš ande savo sas e bilačhe duhurja. Već dugo či inđarelas e drze pe peste, niti trajilas ando čher nego trajilas ande limorja.

²⁸ Kana o manuš dikhla e Isuse, čhuda pes pe koča angle leste thaj ande sasto glas o čhuta muj: “So kames mandar, Isuse, majbare Devlešće čhaveja? Moliv tut na muči man!”

²⁹ (Kaj o Isus zapovedisardas e bilačhe duhošće te inkljel andar godova manuš. Kaj već lungo vrjama o bilačo duho inčarelas les ande piri vlast, Čak vi kana phandenias les ande lancurja thaj ande okurja, o manuš trgolas e lancurja thaj o beng inđarelas les ande pustinja.)

³⁰ O Isus pe godova phučla les: “Sar bučhos?”

Vo phendas: “Legija”, kaj ande leste dine e but bilačhe demonurja.

³¹ Thaj zamolisardine e Isuse te na naredil lenđe te džantar ando bezdan.

³² A okote ande gora sas bari gomila bale save čarjonas. Askal e demonurja zamolisardine e Isuse te mućel len te den ande bale. Thaj vo mukla len.

³³ Askal e bilačhe demonurja inkljistine andar o manuš thaj dine ande bale. Thaj e bale pojurisardine niz o brego ando jezero thaj tasadile.

³⁴ A kana dikhline okola manuša kaj lenas sama pe bale so sas, našline thaj phendine pe gava thaj pe okoline thana so dikhline.

³⁵ A o them inkljisto te dičhel so sas. Avile dži ko Isus thaj dikhline e manuše andar savo inkljistine e bilačhe demonurja sar bešel dži ke Isusešće pungre, furjardo ande drze thaj saste godasa e dar askal dijas pe lende.

³⁶ A okola kaj lenas sama pe bale phendine averende, sar o Isus oslobodisardas e manuše ande savo sas e demonurja.

³⁷ Askal e Isuse zamolisarda sa o them andar e gerasinsko krajo te džaltar lendar kaj lija len e bari dar. O Isus dija ando čamco thaj teljarda palpale ande Galileja.

³⁸ A o manuš andar savo o Isus trada e bilačhe demonen, zamolisarda e Isuse te šaj ačhel lesa, ali o Isus phendas lešće:

³⁹ “Bolde tut čere thaj phen sa so čerda tuće o Del.”

Thaj o manuš đelotar thaj razglasisarda pe sasto gav so čerda lešće o Isus.

O Isus sastarel e manušnja thaj vazdel e mule čhora

(Mt 9,18–26; Mk 5,21–43)

⁴⁰ A kana o Isus bolda pe palpale pe koja rig e jezerošći, malada les o them kaj željno ažučarenas les.

⁴¹ Thaj dik, avilo o manuš kasko alav sas Jair, savo sas jek katar e vođe ande sinagoga. Thaj

pelo pe pire koča angle Isusešće pungre thaj zamolisarda les te del ande lesko čher

⁴² kaj sas po meripe lešći jedino čhej savja sas varekaj katar dešuduj brš.

Dok o Isus džalas ande Jairesko čher oko leste ćíćidelas pe sa o them katar sa e riga.

⁴³ A maškar o them sas jek manušnji savi sas nasvali katar o godova kaj dešuduj brš thavdelas o rat latar. Sa so sasla dija pe doktorja thaj khonik našti te sastarelas lat.

⁴⁴ Nakhli palal leste thaj astarda pe e ćoškostar katar e Isusešći haljina, thaj o rat odma ačhilo latar.

⁴⁵ A o Isus phendas: “Ko astarda pe pale mungri haljina?”

Savora počnisardine te branin pe, a o Petar phendas: “Učiteljina, o but o them ćíćidel tut thaj spidel pe, a tu phučes ko astarda pe pale mande.”

⁴⁶ A o Isus phendas: “Vareko astarda pe pale mande. Haćardem sar e sila inkljisti andar mande thaj vareko sastilo.”

⁴⁷ Kana e manušnji dikhla kaj či ačhili neprimetno, izdralas e daratar thaj peli pe koča angle leste thaj angle sasto them phendas sostar astarda pe pale leste thaj sar odma sastili.

⁴⁸ A vo phendas laće: “Čhejo, ćiro paćipe sastarda tut. Dža ando miro!”

⁴⁹ Dok o Isus još ćerelas svato e manušnjasa, avilo vareko andar e Jairesko čher ko Jair savo sas vođa ande sinagoga thaj phendas: “Ćiri čhej muli. Na mučisar majbut e učitelje.”

50 Ašunda godova o Isus thaj phendas: “Na dara! Samo paća thaj voj trajila!”

51 Kana o Isus areslo ando čher, či mukla khonikašće te den andre lesa osim o Petre, o Jovane, o Jakov thaj e čhorako dade thaj laće deja.

52 A savora save sas ando čher rovenas thaj žalinas pale čhori. A o Isus phendas lenđe: “Na roven! Či muli, nego samo sovel!”

53 A von asanas lestar kaj džangline kaj muli.

54 O Isus astarda lat palo vas thaj čhuta muj: “Čhoriye, ušti!”

55 Thaj lako duho bolda pe ande late thaj voj odma uštili, a vo naredisarda te denla te hal.

56 A lako dad thaj laći dej čudisajle, a vo zapovedisarda lenđe te na phenen khonikašće so sas.

9

O Isus bičhalel e dešuduj apostolen (Mt 10,5–15; Mk 6,7–13)

1 O Isus akhardas e dešuduj apostolen thaj dija len moć thaj vlast pe sa e bilačhe duhurja thaj te sastaren katar e nasvalimata.

2 Bičhalda len te navestin e Devlesko carstvo thaj te sastaren e nasvalen.

3 Thaj phendas lenđe: “Na len tumenca po drom ni rovlji, ni trasta ni so hana, ni love thaj na te avel tumen tumenca po duj haljine!

4 Kana den ande varesosko gav, ačhen ande jek čher dok či džan ande aver gav.

5 Ande savo gav či primin tumen, inkljen andar godova gav thaj čhinon o praho katar tumare

pungre. Godova avela znako kaj mukline les lešće sudošće.”

⁶ Thaj e učenikurja teljardine majdur: obilazinas e gava, navestinas e Bahtali nevimata thaj sastarenas e nasvalen.

*O Irod si zbunime
(Mt 14,1–12; Mk 6,14–29)*

⁷ Kana ašunda o vladiri o Irod so dogodisajlo, sas zbunime, kaj varesave phenenas kaj o Jovano savo bolelas uštilo andar e mule.

⁸ Aver phenenas pojavisajlo pe phuv o Ilija, a aver palem phendine: “Uštilo andar e mule varesavo proroko andar e purani vrjama.”

⁹ A o Irod phendas: “Me čindem e Jovanesko šoro. Ko si askal akava pale kaste gaći ašunav?”

Thaj rodelas prilika te dičhel e Isuse.

*O Isus pravarel e but theme
(Mt 14,13–21; Mk 6,30–44; Jn 6,1–14)*

¹⁰ Kana e apostolurja boldine pe katar e okolne krajurja, phendine e Isusešće sa so ćerdine. Askal o Isus inđarda len pesa te avel lenca korkoro, paše pašo gav savo akhardol Vitsaida.

¹¹ Ali kana godova ašunda o them, teljarda pale leste. Vo primisarda len thaj phenelas lenđe pale Devlesko carstvo thaj sastardas savoren ko trubuja sastipe.

¹² Kana avilo majpaše o krajo e đeseko kasno mismere avile ko Isus majpaše e dešuduj učenikurja thaj phendine e Isusešće: “Akava si pusto krajo, a već si kasno. Muk e theme te džal pe okolne gava thaj e thana te ćinen pešće vareso te han! kaj sam akate ando samotno krajo?”

¹³ A o Isus phendas lenđe: “Tumen den len te han!”

A von phendine, “Naj amen majbut katar pandž mangre thaj duj mače, osim te džas te ćinas hamasko pale sa o them.”

¹⁴ A sas varekaj katar pandž milje muškarcurja (ći đinavenas pe e manušnjaja thaj e čavra).

O Isus phendas pire ućenikonenđe: “Phenen lenđe te bešen ande skupine po pandžvardeš džene.”

¹⁵ Thaj savora bešline.

¹⁶ A o Isus lijas e pandž mangre thaj e duj mače, dikhla prema o nebo thaj blagoslovisarda len. Askaľ phagla o mangro pa dija pire ućenikonenđe te podelin e themešće.

¹⁷ Savora haline thaj čaljile. Thaj katar okova so ačhilo e themešće ćidine dešuduj pherde korpe kotora mangre thaj mače.

O Petar haćarda kaj o Isus si o Hristo

(Mt 16,13–19; Mk 8,27–29)

¹⁸ Jekhvar dok o Isus crda pe po korkoro than te molil pe, lesa sas samo lešće dešuduj ućenikurja. Pale godova phućla len: “So phenel o them, ko sem me?”

¹⁹ Von phendine: “Varesave phenen kaj san o Jovano savo bolelas, aver kaj san o proroko Ilija, a trite palem kaj uštilo andar e mule varesavo katar aver purane prorokurja.”

²⁰ A vo phućla len: “A tumen, so tumen phenen, ko sem me?”

A o Petar phendas: “Hristo Pomazaniko e Devlesko!”

*O Isus phenel pale piro smrto
(Mt 16,21-28; Mk 8,31-9,1)*

²¹ A o Isus zapovedisardas lenđe te na phenen khonikašće kaj si vo o Mesija.

²² Thaj phendas: “Me, o Čhavo e Manušesko, trubul but te trpiv. E starešine, e šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar odbacina man. Mudarena man, a me o trito đes uštava andar e mule.”

So o manuš trubul te ćerel te avel e Isusesko učeniko

²³ Pale godova o Isus phendas savorende: “Ako vareko kamel te avel mungro sledbeniko, neka odreknil pe korkoro pestar, nek svako đes lel piro trušul thaj nek džal pale mande.

²⁴ Kaj svako ko kamel te spasil piro trajo, hasarela les; a ko hasarel piro trajo zbog mande, godova spasila les.

²⁵ Savi korist si e manušes, ako zadobil sa o them, a korkoro pes hasarel ili pešće naudil?”

²⁶ Ko ladžal mandar thaj mungre alavendar, lestar vi me, o Čhavo e Manušesko, ladžava kana avava ande slava mungri thaj e slava mungre Dadešći thaj e svete anđelendi.

²⁷ “Čače phenav tumende: ‘Varesave save si akate tumendar či merena dok či dičhena e Devlesko carstvo.’”

*O Del phenel e trin učenikonende kaj si o Isus pomazaniko
(Mt 17,1-8; Mk 9,2-8)*

²⁸ A kana nakhla varekaj katar ohto đes katar godola alava o Isus lijas pesa e Petre, e Jovano thaj e Jakove ande gora te molin pe.

²⁹ Dok molilas pe, lesko muj promenisajlo, a e drže pe leste postanisardine parne thaj sjajne.

³⁰ Ande godova pojavisajle duj manuša thaj ćerenas svato e Isuseja. Sas godova o Mojsija thaj o Ilija.

³¹ Pojavisajle ande slava thaj ćerenas lesa svato pale lesko smrto savo trubuja te podnesil ando Jerusolim te pherdol o Lil.

³² E Petre thaj lešće drugaren lija e lindri. Kana džungadile, dikhline lešći slava thaj duj manušen save ačenas lesa.

³³ Thaj dok godola duj džene džanastar lestar, o Petar phendas e Isusešće: “Učiteljina, lače kaj sam kate. Te ćeras trin senice: jek pale tute, jek palo Mojsije thaj jek palo Ilija.” Či džanelas so phenel.

³⁴ Dok vo još ćerelas svato, pojavisajlo o oblako thaj zasinisarda len. Kana o oblako učarda len, lija len e bari dar.

³⁵ Askal andar o oblako ašundilo o glaso savo phendas: “Akava si mungro Čhavo saves odabirisardem! Leste čhon kan.”

³⁶ Baš kana ašundilo o glaso, o Isus ačhilo korkoro. E učenikurja ačenas thaj askal još khonikašće khanči či phendine pale okova so dikhline.

*O Isus sastarel e čhave jedinco ande savo sas o bilačho duho
(Mt 17,14–18; Mk 9,14–27)*

³⁷ A kana thejara o đes o Isus thaj lešće učenikurja fuljistine katar e gora, avilo angle leste o but o them.

³⁸ Askal varesosko manuš savo sas maškar o them čhuta muj: “Učiteljina, moliv tut dik mungre čhave, kaj si mande jedinco.

³⁹ Inčarel les o bilačo duho. Andar jekhvar počnil te čhol muj; čhudel pes thaj e spuma del lešće po muj. Gata nikada či mućel les thaj uništil les.

⁴⁰ Molisardem ćire učenikonen te traden e bilače duho andar leste avri ali von našti tradine les.”

⁴¹ A o Isus phendas lenđe: “O bilače thaj bi paćako manušalen! Kozom semasa tumenca, a tumen či paćan. Phuća man kozom još trpiva tumen! An akaring ćire čhave!”

⁴² Dok o čhavro avelas paše, o bilačo duho harada les pe phuv thaj čhinosarda les. A o Isus zapretisardas e bilače duhošće thaj odma sastarda e čhave thaj dijale lešće dadešće.

⁴³ Savora divisajle okolešće so o Isus ćerda.

O Isus dujto drom po dujto drom phenel pale piro smrto

(Mt 17,22-23; Mk 9,30-32)

Thaj dok savora čudinas pe okolešće so ćerelas o Isus, o Isus phendas pire učenikonende:

⁴⁴ “Lače zapamtin so phenav tumende: Me, o Čhavo e Manušesko, avava dino ande vas e manušende.”

⁴⁵ Ali e učenikurja či haćardine so motholas, kaj nas lenđe dino te haćaren, o znaćenje

sas lendar garado, a daranas te phučen les te objasnil lende.

Ko si majbaro ande Devlesko carstvo?

(Mt 18,1–5; Mk 9,33–37)

⁴⁶ E učenikurja počnisardine te raspravin pe ko maškar lende šaj avilosas majbaro.

⁴⁷ O Isus džangla so si ande lende ile thaj lija e cikne čhavre, čhuta les paše peste

⁴⁸ thaj phendas lende: “Ko god primil akale cikne čhavre zbog mande, man primil. A ko man primil, primil e Devles savo bičhalda man. O Del smatril kaj si majvažno okova savo si majponizno maškar tumende!”

Ko naj protiv tumende tumenca si

(Mk 9,38–40)

⁴⁹ Askal o Jovano phendas e Isusešće: “Učiteljina, dikhlam ječhe manuše sar ande čiro alav tradel e bilačhe duhonen. Amen phendam lešće te na čerel godova, kaj či džal pale tute.”

⁵⁰ A o Isus phendas lešće: “Na branin lešće! Kaj ko naj protiv tumende, pale tumende si!”

O Isus po drom palo Jerusalem kroz e Samarija

⁵¹ Kana avili majpaše e vrjama te o Isus boldel pe ando nebo, vo zurale odlučisarda te džan ando Jerusalem.

⁵² Thaj bičhalda e glasnikonen angle peste. Von ěele thaj dine ande varesosko samarijsko gav te pripremin lešće than kaj raćarela.

⁵³ No okote o them či kamlas te primin les kaj sas po drom palo Jerusalem.

⁵⁴ Kana godova dikhline lešće učenikurja o Jakov thaj o Jovano, phučline les: “Gospode! Kames te amen phenas te fuljel o oganj andar o nebo thaj uništil len?”

⁵⁵ A o Isus bolda pe lende thaj phendas lenđe kaj či gndin lačhe.

⁵⁶ Thaj đeletar ande aver gav.

O Isus kamel te mukas sa thaj te teljaras pale leste

(Mt 8,19-22)

⁵⁷ Dok džanas dromesa, varesosko manuš phendas e Isusešće: “Džava pale tute kaj god tu te džas.”

⁵⁸ A o Isus phendas lešće: “E lisicen si lenđe jazbine, thaj e čirikljen lenđe gnezdurja, a man e Čhave e Manušesće naj kaj mungro šoro te čhav.”

⁵⁹ Varesave avrešće phendas o Isus: “Teljar pale mande!”

A vo phendas lešće: “Gospode, muk man majsigo te džav te prahov mungre dade.”

⁶⁰ O Isus phendas lešće: “Muk e mulen te prahon pire mulen, a tu dža thaj navestisar e Devlesko carstvo.”

⁶¹ Još vareko phendas: “Me džava pale tute Gospode, ali muk man te džav prvo te jartoman katar mungri familija.”

⁶² A o Isus phendas lešće: “Ni jek savo lel o plugo ande pire vas te oril thaj askal dičhel palpale, naj dostojno pale Devlesko carstvo.”

10

E učenikurja buljaren o carstvo e Devlesko

¹ Pale godova o Gospod odredisarda aver eftavardeš thaj duj učenikonen thaj bičhalda len po dujen angle peste ande svako gav thaj ande svako than kaj kamlas te džal.

² Majsigo so bičhalda len phendas lenđe: “E žetva si bari, a radnikurja si cara. Molisaren e Gospodare katar e žetva te bičhalel e radnikonen ande piri žetva.

³ Džan! Ake, bičhalav tumen sago e bakhroren maškar e ruva.

⁴ Na inđaren tumenca ni love, ni trasta, ni so pođina. Dromesa na te hasaren tumari vrjama gajda kaj pozdravina e theme thaj čerena svato lenca.

⁵ Ande savo god čer den, prvo phenen: ‘Miro akale čerešće!’

⁶ Te avilo okote vareko dostojno palo tumaro miro, tumaro miro ačhela pe leste. A ako naj khonik dostojno tumaro miro boldela pe tumende.

⁷ Kana aven ande varesosko čer, na načhen andar o čer ande aver čer, ačhen pe jek than han thaj pijen sa so inkalen angle tumende. Kaj o radniko zaslužil piri poćin.”

⁸ Kana den ande savo gav thaj primin tumen, han so ponudin tumen.

⁹ Sastaren e nasvalen save si ande godova gav thaj phenen lenđe: Akaleja pašilo tumenđe e Devlesko carstvo!

¹⁰ A kana den ande varesavo gav thaj či primin tumen, inkljen pe lešće sokača thaj phenen:

11 Čak vi o praho andar tumaro gav, savo astarta pe pale amare pungre, khosas amendar sago o znako kaj o Del sudila tumenđe. Ali kava džanen: Pašilo tumenđe e Devlesko carstvo!

12 Phenav tumenđe; Ando đes e sudosko majloće avela e themešće andar e Sodoma nego e themešće andar akava gav.

O Isus upozoril e manušen andar e neposlušne gava

(Mt 11,20–24)

13 Teško tumenđe manušalen andar o gav Horazin! Teško tumenđe manušalen andar o gav Vitsaida! Kaj te e čudurja save dogodisajle tumende dogodisajle sas ando rumome gava o Tiro thaj o Sidon, e manuša andar godola gava već dumut obratisajlesas thaj bešline sas ande hrapavo thaj neudobne drze ando praho sago znako palo pokanjanje.

14 Ali e manušenđe andar o gav Tiro thaj andar o Sidon po sudo avela majloće nego tumenđe.

15 Vi tumen manušalen andar o Kafarnaum! Zar dži ko nebo avena vazdine? Dži ko than kaj si e mule haradona kaj si o tunjariko thaj e jag.

16 Pale godova phendas e učenikonenđe: “Ko tumende čhol kan, mande čhol kan. Ko tumen odbacil man odbacil, a ko man odbacil, odbacil okoles savo bičhalda man.”

O Isus sikavel e učenikonen so si majvažno

17 Kana e eftavardeš thaj duj učenikurja boldine pes bahtale phendine: “Gospode, čak vi e bilačhe duhurja pokorin pe angle amende ande čiro alav!”

18 A o Isus phendas lenđe: “Dikhlem e bendende poglavica sar perel sar e munja andar o nebo.

19 Ake dijem tumen vlast te uštaven pe sapa thaj pe škorpionurja thaj pe sa e sila e dušmaješći thaj khanči či naškodila tumenđe.

20 Ali na raduin tumen kaj e bilače duhurja pokorin pe tumenđe, Ali raduin tumen zbog godova kaj si tumare alava ramome ande Devlesko svitak ando nebo.”

O Isus objavisarel kaj o Dad sa predajisardas lešće ande vas

(Mt 11,25-27; 13,16-17)

21 Ande godova časo o Isus pherdo bah ando Sveto Duho phendas: “Slaviv tut, Dade, tut savo san Gospodari e nebesko thaj e phuvjako, kaj garadan čiro čačipe katar okola save smatrin pes mudre thaj umne, a objavisardan e ciknenđe. Ej Dade! Gajda tuće sviđosajlo.

22 Mungro Dad sa dija man thaj khonik či džanel ko si o Čhavo, nego samo o Dad; niti ko si o Dad osim o Čhavo thaj okova kašće o Čhavo godova kamel te objavil.”

23 Askal bolda pe ke učenikurja kana sas korkoro lenca thaj phendas lenđe: “Blago e manušenje save dičhen okova so tumare jakha dičhen!

24 Phenav tumenđe: But prorokurja thaj e carurja kamline te dičhen man thaj te ašunen man, ali či dikhline man thaj či ašundine man!”

O Isus sikavel sar te zadobis večno trajo

25 Jekhvar uštulo jek učitelj e Mojsiješće zakon-estar te probil e Isuse thaj phučlas: “Učiteljina, so trubul te ćerav te dobiv večno trajo?”

26 A vo phendas lešće: “So ramol ando Mojsijesko zakono? So okote čitosardan?”

27 Askal o manuš phendas “Čumide e Gospode Devle ćire saste ileja, ćire saste dušava, ćire saste snagasa ćire saste gođasa, thaj volisar ćire pašutne sago kaj volis korkoro tut!”

28 Pe godova phendas lešće o Isus: “Lače phendan. Godova ćer thaj avela tut večno trajo.”

29 Ali vo lija te sikavel pes pravedno, thaj phučla e Isuse: “A ko si mungro pašutno?”

30 A o Isus phendas: “Varesosko manuš fuljelas andar o Jerusolim ando gav savo akhardolas Jerihon. Thaj astardine les e razbojnikurja. Von čhudine lestar e drze, mardine les thaj đeletar. O manuš ačhilo te pašljol opaš mulo.

31 Slučajno godole dromesa načelas varesosko židovsko rašaj, dikhla les thaj nakhlo gajda kaj zaobiđisarda les.

32 A gajda vi o levito e rašajesko pomoćniko: nakhlo okotar, dikhla les thaj nakhlo paše leste.

33 Varesosko putniko Samarijanco areslo dži leste, dikhla les, thaj sažalisajlo pe leste.

34 Avilo dži leste thaj thoda e rane lešće e uljesa thaj e molasa thaj paćarda len. Thaj čhuta les pe piro magarco, inđardale ande gostijonica thaj pobrinisajlo pale leste.

35 Thejara o đes inkalda duj rupune lovora, dija len e gostijoničarešće thaj phendas: ‘Le

sama pe leste. Ako so majbut potrošil, počinava tuče kana boldava man.' ”

³⁶ Askal o Isus phučla les: “So phenes, savo katar akala ponašisajlo sago pašutno prema okova saves astardine e razbojnikurja?”

³⁷ A vo phendas: “Okova savo pomognisarda lešće.”

Pe godova o Isus phendas lešće: “Dža thaj vi tu čer gajda!”

Majvažno si te ašunas e Isusesko alav

³⁸ Dok o Isus thaj lešće učenikurja gajda putuinas majdur prema o Jerusolim, dine ande varesosko gav. Okote sas varesavi manušnji savi akhardolas Marta, primisarda len ande piro čer.

³⁹ A sas lat phen savi akhardolas Marija. Voj bešelas dži ke Gospodešće pungre thaj ašunelas o alav lesko.

⁴⁰ A e Marta sas but zauzmime godolesa kaj poslužilas. Voj avili leste thaj phendas: “Gospode! Zar či maris kaj mungri phen mukla man korkoro te posluživ? Phen laće te pomožil man.”

⁴¹ A o Gospod phendas laće: “Marta, Marta! Na ha holji thaj uznemiri tut pale but godova,

⁴² a samo jek si važno. E Marija godova svatisardas thaj godova či lava latar.”

11

O učeniko phučel e Isuse te sikavel len sar te molin pe

(Mt 6,9-15; 7,7-11)

¹ Jekhvar kana o Isus završisarda e molitvava, avilo dži leste jek katar e učenikurja thaj phendas lešće: “Gospode, sikav men te moli men sago kaj o Jovano savo bolelas sikada pire učenikonen.”

² O Isus phendas lenđe: “Kana molin tumen, phenen:

‘Dade amareja ando nebo! Neka avel sveto ćiro alav!

Neka avel ćiro carstvo!

³ Mangro amaro de amen svako đes!

⁴ Thaj jarto amende amare e bezeha,
sago kaj amen jartosaras svakonešće ko sagrešil protiv amende
thaj na de te peras ande kušnja!’ ”

⁵ Askal o Isus phendas lenđe: “Zamislin te džan ke tumaro drugari ande opaš e rjat thaj phenen lešće: ‘Drugarina, deman udžile trin mangre.

⁶ Kaj avilo mungro drugari katar o drom, a naj man so te čhav angle leste te hal!’

⁷ A okova andral phenel lešće: ‘Na dosadisar mande! O vudar si već phandado, a e čavrora si manca ando kreveto thaj soven. Našti uštav te dav tut.’

⁸ Phenav tumenđe: Ako či ni uštel te de les kaj si lesko drugari, uštela te del les zbog godova kaj lešće drugare naj ladžavo te avel uporno.

⁹ Isto gajda phenav tumenđe: Manden thaj dela pe tumenđe! Roden thaj aračhena! Maren po vudar thaj putrela pe tumenđe!

10 Kaj ko god mandel, primil. Ko rodel, arachel. Ko marel po vudar, putrel pe lešće.

11 Savo dad maškar tumende kana o čhavro lesko mandel lestar mačo, del les umesto mačo sap?

12 Ili kana mandel angro, zar dela les škorpijono?

13 Ako tumen, vi ako sen bilače, džanen te den lače darurja tumare čhavrende, kozom majbut tumaro nebesko Dad dela Sveto Duho okolen save manden lestar!”

*E Isusešći sila avel katar o Del
(Mt 12,22-30; Mk 3,20-27)*

14 Jekhvar o Isus trada e bilače duho andar o manuš savo sas nemo. Kana inkljisto o bilačo duho, o nemo manuš počnisarda te ćerel svato. Thaj o but o them divisajlo.

15 A varesave lendar phendine: “Vo tradel e bilače duhonen e Veelzevulešće silava, savo si e bendengo knezo.”

16 A aver iskušisardine e Isuse gajda kaj rodenas lestar varesosko znako andar o nebo kaj o Del bičhalda les.

17 Ali o Isus džangla lenđe gindimata thaj phendas lenđe: “Ako e manuša andar isto carstvo borin pes maškar peste von uniština piro carstvo. Vi ako e familijaće članurja borin pes maškar pende, uniština piri familija.

18 Ako si o beng ande peste podelime, sar ačhela lesko carstvo? A tumen phenen kaj me e Veelzevulešće silava tradav e bilače duhonen andar e manuša.

19 Ako me e Veelzevulešće silava tradav e bilače duhonen andar e manuša, kašće silava

askal tumare učenikurja traden len? Gajda von korkoro dokažina kaj naj sen ando pravo.

²⁰ Ali ako me e Devlešće silava tradav e bilačhe duhonen, čače avilo tumende o carstvo e Devlesko.”

²¹ O Isus još phendas: “Dži kaj god o zuralo manuš, lačhe naoružime, aračhel piro čher, lesko barvalipe si sigurno.

²² Ali te avel o majzuralo lestar, svladila les thaj otmil lešće sa lesko oružje ande savo uzdilasse, a o pleno razdelila.”

²³ Zato ko naj manca protiv mande si. Thaj ko manca či čidel, rspil.

Kana o bilačho duho palem boldel pe

(Mt 12,43–45)

²⁴ Askal o Isus phendas: “Kana o bilačho duho inkljel andar o manuš, lutil pe puste thana thaj rodel pešće than kaj šaj te odmoril pes. A kana či aračhel o than, phenel: ‘Boldava man ande mungro čher, ando manuš andar savo inkljistem.’

²⁵ Thaj kana areslo o bilačho duho arakhlas e manuše savo si sago o čučo čher, šilado thaj lačhardo.

²⁶ Askal džal thaj lel pesa eфта aver duhurja, majgore lestar thaj del andre thaj okote nastanil pe. Po krajo godole manušešće avela majgore nego kaj sas lešće po početko.”

Blagoslovime si okova savo si paćivalo e Devlešće

²⁷ Dok o Isus godova phenelas, varesošči manušnji kaj sas maškar o but o them čhuta muj:

“Blagoslovime o di ćire dejako savo inđarda tu thaj e ćuća save pilan!”

²⁸ O Isus phendas: “Još majblagoslovime si okova savo ašunel o alav e Devlesko thaj aćhel paćivalo!”

*O Isus si majbaro katar Jovano thaj o Solomon
(Mt 12,38–42; Mk 8,12)*

²⁹ A vo phendas laće: “Tumen manušalen save trajin ande akaja vrjama sen bilaćhe manuša. Tumen roden znako. Ali aver znako ċi dela pe tumenđe osim e ćudurja save o Del ćerda palo Jona.

³⁰ Kaj okova so sas e Jonasa sas znako e manušenđe save trajinas ando gav savo akhardolas Niniva, ande savo o Del bićhalda les. Gajda okova so manca dogodila pe avela znako kaj man, e Ćhave e Manušešće, o Del bićhaldas akale themešće.

³¹ Po đes kana avela e Devlesko sudo, e carica savi dumut vladilas e južno phujava, savi akhardolas Saba, uštela thaj osudila e manušen save si ađes džude. Kaj dadural avili te ašunel e care Solomone savo sas zurale mudro, a akate si vareko majbaro vi katar o Solomon, a tumen ċi kamen te ċhon kan leste!

³² E manuša save majsigo trajinas ando gav savo akhardolas Niniva, uštena po đes kana avela e Devlesko sudo thaj osudina e manušen save akana trajin. Kaj von pokajisajle kana o Jona propovedilas, a ake, akate si vareko majbaro katar o Jona, a tumen još ċi pokajisajle!”

E Isusesko sikavipe si svetlost e manuŝende
(Mt 5,15; 6,22–23)

³³ O Isus majdur sikavelas: “Khonik či del jag o stenko te čhol les po garado than, niti tale korpa, nego po čirako te okola kaj den andre dičen o svetlo.

³⁴ Čiri jak si stenko čire teloŝće. Kana si čiri jak sasti, sasto čiro telo si ando svetlost. Ali, ako si čiri jak nasvali, čiro telo si ande tama.

³⁵ Zato le sama te okova so gndis kaj si ande tute svetlost naj li tama.

³⁶ Ako si sasto čiro telo osvetlime thaj ni cara tama naj ande tute, askal sasto aveja prosvetlime, sago kana o stenko pire svetlosa osvetlil tut.”

O Isus opomenil e vođen save si pobožne samo avrjal

(Mt 23,1–36; Mk 12,38–40; Lk 20,45–47)

³⁷ Kana o Isus dija gata o svato, avilo leste varesavo fariseji thaj akharda les ande piro čer te hal. Vo dija andre thaj lijas than pale sinija.

³⁸ Kana godova dikhla o farisej, začudisajlo kaj o Isus bešlo pale sinija majsigo nego so thoda pire vas sago kaj trubujas prema e židovengo običaj.

³⁹ A o Gospod phendas leŝće: “Tumen e fariseja gadići trudin tumen te thoven tumaro tahtaj thaj o čaro avrjal, a andral sen pherde pohlepe thaj e bilačhipe.

⁴⁰ Bi gođavalen! Naj li o Del okova kaj stvorisarda e manuŝes thaj pindžarel les andral sago vi avrjal?

⁴¹ Zato den okova so si andral andar e tahta thaj andar e čare so handžvale inčaren samo

pale tumende, okolende savende si majpotrebno sago milostinja thaj saste avena čiste andral thaj vi avrjal.

⁴² Ali teško tumende, farisejalen! Kaj den deš posto katar sa e začinurja thaj katar o povrće, a či marin pale pravda e manušendi thaj pale ljubav e Devlešči so si majvažno. Trubun te den deš posto, ali či troman te zanemarin majvažne stvarja andar o zakono.

⁴³ Jao tumende farisejalen! Kaj volin te bešen pe prve thana ande sinagoge thaj te e manuša pozdravin tumen pe javne thana.

⁴⁴ Teško tumende farisejalen kaj sen sago e limorja, save naj obeležime, pe save e manuša phirena, a či džanen kaj si okote o limori thaj postanin duhovno melale!”

⁴⁵ Askal varesosko katar e učitelja e Mojsiješće zakonestar phendas e Isusešće: “Učiteljina, dok gajda phenes, vi amen vredoš.”

⁴⁶ A o Isus phendas: “Jao vi tumende, učiteljurja e Mojsiješće zakonestar! Kaj čhon pe manuša o pharipe gajda kaj den len pravilo save našti te inđaren, a tumen korkoro ni e najesa či mrdnon te pomognin lende te inđaren godova pharipe.

⁴⁷ Teško tumende, kaj vazden e prorokonende spomenikurja, a tumare pradada mudardine len.

⁴⁸ Godolesa kaj či trajin so e prorokurja sikavenas svedočin kaj odobrin okova so ćerdine tumare pradada: von mudardine len, a tumen spomenikurja vazden lende!

⁴⁹ Zato vi o Del mudro phendas: 'Bičhalava lende e prorokonon thaj e apostolen. Varesaven lendar mudarena, a varesaven progonina.'

⁵⁰ Zato tumaro naraštaj smatnila pe došalo palo rat kaj sas čhordo e prorokonengo katar o postanko e themesko,

⁵¹ katar o rat e prvo prorokosko dži ko rat e poslednjo prorokosko, e Aveljesko dži ko rat e Zaharijasko, savo sas mudardo maškar o žrtveniko thaj o svetište. Ej phenav tumende, kaj rodela pe o računo katar akaja generacija tumaro naraštaj avela odgovorno pale godova rat savo sas čhordo!

⁵² Jao tumende, učiteljurja e Mojsiješće zakonestar! Kaj line e čija katar o džanglipe pale Devlesko carstvo thaj garadine katar e manuša. Korkoro či den andre ando carstvo, a či mučen te den andre okola save kamen te den."

⁵³ Kana o Isus inkljisto okotar, e učitelja e Mojsiješće zakonestar thaj e fariseja počnisardine zurale te holjavon pe leste thaj navalisardine pe leste te phučen les but vareso.

⁵⁴ Vøn dičhenas te aštaren les ande varesavo pogrešno alav sar optužisardinesas les.

12

O Isus sikavel pire učenikonon te na aven dvolične

¹ Askal čida pes majbut milje manuša, gajda kaj jek avrešće uštavenas e pungre. Ali o Isus prvo phendas pire učenikonende: "Len tumen sama kaj o farisejsko licemerje buljol sago o kvasco savo šukljarel sasto humer.

² Kaj avel e vrjama kana sa so si garado avela arakhado thaj sa so si tajno ašundola angle savorende.

³ Zato, sa so phendine ande tama ašundola po svetlo thaj sa so phendine varekašće po kan ande sobe, katar e krovurja propovedila pe.”

*Na daran kaj sen dragoceno e Devlešće
(Mt 10,28-31)*

⁴ O Isus nastavisarda: “Phenav tumenđe mungre drugarende na daran katar okola save šaj te mudaren samo o telo, a pale godova našti čeren tumenđe khanči.

⁵ Ali phenava tumenđe kastar trubun te daran: daran katar o Del savo, šaj lel o trajo thaj askal čudel les ando pakao. Lestar daran!

⁶ Pa či li bičinen pe pandž čiriklja pale samo duj lovora? Pa palem ni ječe lendar o Del či bistrel.

⁷ A tumenđe si svako bal po šoro đinado. Zato na daran! Kaj sen e Devlešće majvredne nego but e čiriklja!”

*E učenikurja priznain e Isuse angle manuša
(Mt 10,32-33; 12,32; 10,19-20)*

⁸ “Ko akate pe phuv anglo them priznail kaj pripadil mande, pale leste me o Čavo e Manušesko phenava, angle anđelurja e Devlešće kaj pripadil mande.

⁹ Ali okova savo odreknil pe mandar angle manuša akate pe phuv, gajda vi me odrekniava man lestar angle anđelurja e Devlešće.

¹⁰ Ali phenav tumenđe ko mothol vareso protiv o Čavo e Manušesko, jartola pe lešće. Ali

okolešće ko hulil po Sveto Duho, či jartola pe lešće.

¹¹ A kana anena tumen po sudo thaj ande sinagoge, angle poglavarja thaj angle vlast, na vodín briga so phenena te branin tumen!

¹² Kaj o Sveto Duho ande godova časo sikavela tumen so te phenen.”

O Isus sikavel te či avas pohlepne

¹³ Vareko maškar o them phendas lešće: “Učiteljina, phen mungre phralešće te podelil manca so mukla amende amaro dad.”

¹⁴ Pe godova o Isus phendas lešće: “Manušeja, ko čhuta man te avav tumaro sudco ili deliv maškar tumende?”

¹⁵ Askal phendas savorende: “Len tumen majdur katar svako pohlepa, kaj o čačo trajo či avel katar okova so si tumen.”

¹⁶ Askal o Isus phendas lenđe akaja usporedba: “Varesave barvale manušešće e phuv but bijanda

¹⁷ thaj ačhilo te gindil ande peste: ‘So te ćerav? Kaj naj man kaj te čhav sa akava so bijanda mande e phuv.’

¹⁸ Thaj phendas: ‘Ake so ćerava! Haravava mungre žitnice thaj vazdava majbare thaj okote čhava sa mungro điv thaj mungro lačhipe.

¹⁹ Askal phenava korkoro mande ake situ ande zalihe but lačhipe pale but e brš kaj aven. Dušo mungrije, akana odmori tut, ha, pi thaj veselitu!’

²⁰ Ali o Del phendas lešće: ‘Bigođavereja! Već arjat mereja! A sa so ćidan, kasko avela?’

21 Gajda avela okoleja kaj čidel pešće barvalipe, a či čidel o barvalipe savo si vredno ande Devlešće jakha.”

O Del del okolende save paćan okova so si lende potrebno

(Mt 6,25-34; 19-21)

22 Askal o Isus phendas pire učenikonende: “Zato phenav tumende, na daran pale tumaro trajo so hana, ni palo telo so lena pe tumende.

23 Kaj o trajo si majvredno katar o habe, a o telo katar e drze.

24 Dičhen pe gavranurja! Niti sadin niti čiden, najlen spremište ni žitnice, thaj tumaro Dad nebesko pravarel len. Kozom sen tumen majvredne nego e čiriklja!

25 A ko tumendar šaj e brigenca te lundarel piro trajo samo pale jek đes?

26 Dakle, ako tumen našti čeren ni okova so si majcara, sostar askal stalno han holji pale sa aver?

27 Lačhe dičhen e divlje luluđa sar barjon! Či trudin pe niti suven pešće drze. A phenav tumende kaj ni o caro Solomon ande sa piro barvalipe či inđarelas pe peste gajda šukar drze sago akala divlje luluđa.

28 Ako o Del gajda šukar furjarel e poljsko čar, savi ađes si, a već thejara čhudel pe ando bov te phabon, kozom majbut šukar furjarela tumen. Tumen cara paćivalen!

29 Zato vi tumen na samo gndisaren pe godova dali si tumen dosta te han thaj te pijen. Na uznemirin tumen zbog godova!

³⁰ Sa godova roden e manuša save či pindžaren e Devles. Tumaro nebesko Dad džanel kaj sa godova trubul tumen.

³¹ Nego roden e Devlesko carstvo, a sa godova nadodaila pe tumenđe!

³² Na dara mungro cikno stado! Kaj si e volja tumare Dadešći te del tumen o Carstvo.

³³ Bićinen okova so si tumen thaj e love den e čorende! Gajda ćidena tumenđe trjaste save či phurjon thaj barvalipe savo či propadnila, večno blago savo si ando nebo kaj o čor či avel thaj kaj o moljco či hala les.

³⁴ Zato, kaj si ćiro barvalipe, okote avela vi ćiro ilo.”

O Isus mothol pale godova kaj palem boldela pes pe phuv

(Mt 24,45–51)

³⁵ O Isus phendas lenđe vi akava: “Aven spremne te služin thaj tumare stenkurja neka phabon.

³⁶ Aven sago okola kaj ažućaren pire gospodare kana boldel pe andar e svaturja te odma putren lešće čim arenel thaj marel po vudar,

³⁷ Blago okole slugonende saven o gospodari, kana avela, aračhel džungade! Čače phenav tumenđe, kaj korkoro o gospodari čhola len pale sinija te bešen thaj čhola pe peste o keceljko, te poslužil len.

³⁸ O gospodari šaj te boldel pe ande opaš e rjat ili ande zora a blago e slugenđe saven o gospodari aračhela kaj si još džungade thaj ažućaren les.

³⁹ Ali akava džanen: te o domačino džanglasas ande savo časo avela o čor, či muklasas te o čor provalil ande lesko čer.

⁴⁰ Vi tumen aven spremne, kaj me, o Čhavo e Manušesko, avava ando časo kana či očekuina man.”

⁴¹ Pe godova o Petar phendas: “Gospode, phenes li godoja usporedba samo pale amende ili vi pale savorende?”

⁴² A o Gospod Isus phendas: “Ko si okova verno thaj razumno upravniko saves o gospodari čhola te vladil pe lešće sluge thaj te del len habe ande pravo vrjama?

⁴³ Blago godole slugašće saves lesko gospodari, kana avela, aračhel kaj čerel gajda.

⁴⁴ Čače, phenav tumenđe, o gospodari čhola godole slugone te upravljil lešće saste barvalipeja.

⁴⁵ Ali ako godova sluga phenel ande piro ilo: ‘Mungro gospodari či avela gajda sigo’ thaj ačhel te marel e slugonen thaj e sluškinjen, te hal, te pijel thaj te matol,

⁴⁶ avela lesko gospodari ande godova đes kana vo či očekuil thaj ando časo kana vo či ni džanel, thaj strogo kaznila les thaj odredila lesko than maškar okola save či paćan,

⁴⁷ O sluga savo pindžarel e volja pire gospodarešći, a khanči či čerda te pripravil pe pale vrjama kana boldela pe lesko gospodari, avela strogo kaznime.

⁴⁸ A okova sluga kaj či džanglas e gospodarešći volja, a čerda vareso so zaslužil kazna, cara avela mardo. A katar okola kašće but dijas

lendar majbut vi rodela. Okolestar kašće si but poverime lestar but vi rodela pe.”

*Zbog o paćipe ando Isus avela razdor
(Mt 10,34–36)*

⁴⁹ Askal o Isus phendas: “Me avilem te čhudav jag e sudošći pe phuv! Sar volisardemas te već počnisarda te phabol!

⁵⁰ Ali majsigo trubul te pretrpiv e muke thaj o smrto, zurale si mande pharo dok godova či avel gata!

⁵¹ Gndisaren kaj me avilem te anav miro pe phuv maškar o them? Nisar. Avilem te anav razdor.

⁵² Kaj katar akana e familija rspila pe: trin džene avena pe mungri rig, a aver duj protiv ili duj pe mungri rig, a trin protiv mande.

⁵³ Boldela pe o dad protiv o čhavo, thaj o čhavo protiv o dad, e dej protiv e čhej, thaj e čhej protiv e dej, e sokra protiv e bori thaj e bori protiv e sokra.”

*O Isus sikavel kaj trubun te pindžaren lešće
znakurja*

(Mt 16,2–3; 5,25–26)

⁵⁴ A e bute themešće o Isus phendas: “Kana dičhen kaj o kalo oblako avel katar o zapad, odma phenen: ‘Dela o bršnd!’ Thaj gajda si.

⁵⁵ Kana dičhen kaj phurdel e balval katar e pustinja po jugo, phenen: ‘Avela tati vrjama’, thaj gajda avela.

⁵⁶ Licemerja! Džanen te prosudin o izgled e nebesko thaj e phuvjako. Sar askal či pindžaren mungre znakurja save trubuinasas te pindžaren!

⁵⁷ Tumen korkoro trubuinasas te pindžaren so si ispravno!

⁵⁸ Sago vi ako vareko prl tumen zbog o dugo savo či počindine thaj kamel te inđarel tumen po sudo, još e dromesa den sa tumendar te e nagodbasa rešin tumen lestar, te či inkalel tumen anglo sudo. O sudco dela tumen ko stražari, a o stražari čhudela tumen ande tamnica.

⁵⁹ Phenav tuće: či inkljeja okotar dok či počines sa so san udžile dži ko poslednjo lovoru.”

13

O Isus sikavel kaj trubul te pokaji men pale amare bezeha

¹ Askal aviline varesave manuša thaj phendine e Isusešće kaj o Pilato savo sas rimsko upravniko dijas naredba te mudaren pe varesave manuša andar e Galileja. Thaj sas mudarde ando jerusalimsko Hramo dok anenas e žrtve.

² O Isus phendas lenđe: “Dali si godova dokaz kaj godola Galilejcurja save nasradisardine sas majbut bezehale katar aver Galilejcurja?

³ Nisar! Phenav tumenđe: vi tumen gajda avena duhovno hasarde ako či obratin tumen ko Del!

⁴ Ili gndin kaj okola dešuohto, pe save haradili e Siloamsko kula thaj mudarda len sas majbut bezehale katar sa e manuša save trajinas ando Jerusolim?

⁵ Nisar! Phenav tumenđe: vi tumen gajda avena duhovno hasarde ako či obratin tumen ko Del.”

O Isus kroz e usporedba sikavel kaj si amen još cara vrjama te pokaji men

⁶ Askal o Isus phendas lende akaja usporedba: "Varesave manuše sas zasadime smokva ande lesko vinograd. Avelas te rodel plodo pe late, ali či arakhla.

⁷ Zato phendas e vinogradarešće: 'Ake, već trin brš avav thaj rodav plodo pe akaja smokva thaj či arakhav les. Čhin lat. Sostar te crpil e phuv?'

⁸ A o vinogradari phendas lešće: 'Gospodarina, mukla još akava brš, a me hanavava oko late thaj čhava oko late o štalsko gunoj.

⁹ Možda ipak pe okova brš bijanel. A ako či bijanel askal čhineja lat.' "

O Isus sastarel ando savato

¹⁰ Jek savato dok o Isus sikavelas ande jek sinagoga.

¹¹ Okote sas varesavi manušnji savi dešuohto brš sas grbavo thaj našti uspravilaspe. Ande late sas o bilačo duho savo ćerelas te avel nasvali.

¹² Kana o Isus dikhla lat, akharda lat peste thaj phendas: "Manušnjije, oslobodime san katar ćiro nasvalipe!"

¹³ Thaj čhuta pire vas pe late, a voj odma uspravisajli thaj počnisarda te slavil e Devle.

¹⁴ A okova savo sas vođa ande sinagoga holjajlo kaj o Isus sastardas ando savato, thaj phendas e themešće: "Šoy si đes ando kurko kana trubul te ćerel pe bući! Ande godola đesa aven thaj saston, a na ande savatosko đes!"

15 O Gospod askal phendas lešće: “Licemerja! Vi tumen čeren bući savatone. Zar či svako tumendar savatone odrešil pire guruve ili magarco katar e jasle thaj inđarel les po paj te napoil les?”

16 Naj li vi voj čhej andar e Avraamesko plemeno, savja o Sotona phangla već dešuohto brš, či li trubujasas vi lat o Del te odrešil katar godova nasvalipe savo si laće okurja ande savatosko đes?”

17 Pe godova sa lešće protivnikurja ladžajle, a sa aver raduisajle e šukar delenđe save o Isus čerda.

E Devlesko carstvo barjol sago e gorušicako zrno thaj buljol sago o kvasco.

(Mt 13,31–33; Mk 4,30–32)

18 Pale godova o Isus phendas: “Sova si slično e Devlesko carstvo? Sova te usporediv les?”

19 Slično si e gorušicaće zrnosa savo si zurale cikno, kana o manuš lel les thaj čhude les ande piri bar. Barjol thaj čerdol ando kaš thaj e čiriklja čiden pe thaj čeren gnezdurja ande lešće ranja.”

20 Thaj palem phučla len: “Sova te usporediv e Devlesko carstvo?”

21 Vo si sago o kvasco savo lel e manušnji thaj šukljarel les ando but aro, dok sa či vazdel pe.”

O Isus sikavel kaj si phare te den ande Devlesko carstvo

(Mt 7,13–14, 21–23)

22 Gajda o Isus načelas kroz e gava thaj kroz e varošice, sikavelas thaj putuilas ando Jerusalem.

23 Askal vareko phendas lešće: “Gospode, dali si cara okola kaj spasin pe?”

A o Isus phendas lenđe:

²⁴ “O vudar nebesko si usko. Trudin tumen te den andre kroz leste, kaj phenav tumenđe, but rodena te den kroz leste, ali našti dena.

²⁵ Kana o gospodari e čheresko zaključil o vudar avela prekasno. Askal ačhena avri marena po vudar thaj phenena: ‘Gospode, putar amende!’ Vo phenela tumenđe: ‘Či džanav ko sen, ni katar sen.’

²⁶ Askal počnina te phenen: ‘Pa amen tusa halam thaj pilam, a tu sikavejas pe amare sokača!’

²⁷ A vo phenela tumenđe: ‘Či džanav ko sen. Džantar mandar savora save nepravda čeren!’

²⁸ okote avela o roipe thaj o škripipe e dandena kaj avena gajda holjarike kana dičhena e Avraame, e Isako, e Jakove thaj sa e prorokonon ande Devlesko carstvo, a tumen avena čhudine avri.

²⁹ Askal avela o but o them katar o istok thaj katar o zapad, katar o severo thaj katar o jugo thaj bešena pale sinija ande Devlesko carstvo.

³⁰ Thaj dik, okola save si akana prve askal avena pe poslednjo than, a okolen save akate smatrin kaj si poslednje avena majbare.”

E Isusešće si phare palo Jerusalem

(Mt 23,37–39)

³¹ Ande godova časo aviline varesave fariseja thaj phendine e Isusešće: “Inklji thaj džatar akatar, kaj o caro Irod kamel te mudarel tut.”

³² A o Isus phendas lenđe: “Džan thaj phenen godole lisicaće: ‘Ake, tradav e bilačhe duhonen

thaj sastarav ađes thaj thejara, thaj trito đes avava gata.'

³³ Ali ađes, thejara thaj overthara moraš te nastaviv o drom, kaj valda e prorokurja našti aven mudarde avrjal o Jerusalim.

³⁴ Jerusalime, Jerusalime, savo mudares e prorokonen thaj čhudes e bara dži ko smrto pe okola save si e Devlestar bičhalde tuće! Kozom drom lijem te ćidav ćire čhavren, sago e kvočka savi ćidel pire pužen tale pešće phaka, ali tumen či kamline!

³⁵ Ake akana, tumaro čher avela pusto! Thaj phenav tumenđe, či dičhena man dok či avel o časo kana phenena: 'Blagoslovime o okova savo avel ando alav e Gospodesko!'

14

O Isus palem sastarel ando savato

¹ Jek savato avilo o Isus ando čher ke jek vođa e farisejengo te hal lesa. Okola save sas okote lačhe lenas sama pe leste so ćerela.

² Kaj pojavisajlo anglo Isus varesavo manuš savo sas nasvalo gajda kaj sas les paj thaj šuljolas lestar.

³ Pe godova o Isus phučla e učitelja e Mojsiješće zakonestar thaj e farisejen: "Dali si muklino prema e Mojsijesko zakono te savatone sastarel pe o manuš ili naj?"

⁴ A von khanči či phendine.

Askal o Isus čhuta pire vas po nasvalo manuš, sastarda les thaj phendas lešće kaj šaj džaltar.

⁵ A o Isus phendas: "Ko tumendar savatone či ćerel bući? Ako varekašće tumendar o čhavro ili

o guruv perel ande haing, zar či odma inkalena les?”

⁶ Pe godova nas len so te phenen.

O Isus sikavel te avas ponizne

⁷ Kana o Isus dikhla sar okola kaj si akharde pe gozba len pešće prve thana te bešen, phendas lenđe e usporedba:

⁸ “Kana vareko akharel tut pe svaturja, na beš po prvo than kaj so ako si akhardo vareko ko si majvažno tutar?”

⁹ Te či o domaćino savo akhardas tut thaj vi les phenela tuće: ‘Ušti thaj de o than okole manušešće.’ Askal ladžavoja, ušteja thaj bešeja po paluno than.

¹⁰ Nego kana vareko akharel tut dža thaj beš pe paluno than, thaj kana avela okova kaj akharda tut, phenel tuće: ‘Drugarina pripremisardem tuće majlačho than!’ Askal aveja počastime angle sa save si akharde.

¹¹ Kaj, svako ko korkoro pes uzvisil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil, avela uzvisime.”

¹² A askal o Isus bolda pes ko domaćino thaj phendas lešće: “Kana ćeres habe ili večera, na akhar ćire drugaren, ni ćire phralen, ni ćire familija, ni ćire barvale komšijen, te či vi von možda tut akhardinesas thaj pe akava način boldinesas tuće.

¹³ Nego kana ćeres gozba akhar e čoren, sakaten, banđen, thaj koren.

¹⁴ Kaj len naj sova te bolden tuće. Gajda aveja blagoslovime kaj o Del pale godova nagradila tut

kana vo vaskrsnila e pravedne manušen andar e mule.”

O Isus phenel pale bari gozba ande Devlesko carstvo

(Mt 22,1-10)

¹⁵ Kana godova ašunda jek katar e manuša pale sinija, phendas e Isusešće: “Blago okolešće savo hala ande Devlesko carstvo!”

¹⁶ A o Isus phendas lešće: “Varesosko manuš ćerda bari večera thaj akhardas e but e themes.

¹⁷ Kana e večera sas gata, bičhaldas e sluga te phenel e gostonenđe: ‘Sa si gata. Aven!’

¹⁸ A von jek pale avreste phendine kaj našti te aven. O prvo phendas lešće: ‘Ćindem njiva thaj trubul te džav te dikhav lat. Moliv tut, jartosar man ke godova manuš.’

¹⁹ Aver phendas: ‘Ćindem deš guruva, thaj trubul te džav te isprobiv len dali si lače. Moliv tut, jartosar man ke godova manuš.’

²⁰ O trito phendas: ‘Upravo ženisajlem thaj zato našti te avav.’

²¹ O sluga bolda pe thaj javisarda godova pire gospodarešće. Askal o gospodari holjajlo thaj phendas e slugašće: ‘Inklji brzo pe sokača e gavešće thaj an akaring e čoren, sakaten, koren thaj e banden.’

²² Kana o sluga gajda ćerda, javisardas e Gospodarešće: ‘Gospodarina, ćerdo si so phendan thaj još si than.’

²³ O gospodari phendas e slugašće: ‘Inklji pe droma avrajl o gav thaj trade len te aven te pherdol mungro čere e themesa.

24 Kaj phenav tumende: Ni jek katar okola manuša save sas majsigo akharde či hana ni zalogaj katar e gozba savi ćerdem.' "

E manuša trubun te aven potpuno predaim e Isusešće

(Mt 10,37-38)

25 E Isuseja putuillas o silno them. O Isus bolda pe thaj phendas lenđe:

26 "Ako vareko kamel te avel mungro ućeniko, moraš te volil man majbut nego pire dade, deja, romnja, čhavren, phralen, phejen, pa majbut vi katar piro trajo. Inače našti avel mungro ućeniko!

27 Ko či lel piro trušul thaj či džal pale mande thaj naj spremno te merel pale mande, našti avel mungro ućeniko!

28 Kaj khonik tumendar, kana kamel te sagrađil e kula, či prvo bešel thaj proraćunil e troškurja te dićhel dali si les sova te završil.

29 Inače, šaj dogodisajlo sas lešće te uspil samo te čhol o temelji thaj najles dosta love te završil, a askal savora save godova dikhline sas mardinesas muj lestar

30 thaj phenena: 'Akava manuš počnisarda te gradil, a našti završil!'

31 Ili savo caro teljardasas ando rato aver caronenca, a te majsigo či bešel thaj gindil dali šaj pire deš milje vojniconenca te svladil okoles savo avel pe leste pire biš milje vojniconenca?

32 Ako procenil kaj našti te svladil len, bićhalela pire manušen te roden miro dok si lenđe protivnikurja još dur po drom.

33 Zato khonikal naši postanil mungro učeniko savo či mućel sa so si les zbog mande.”

*E Isusešće učenikurja si korisne sago o lon
(Mt 5,13; Mk 9,50)*

34 Askal o Isus još phendas lenđe: “O lon si lačo. Ali ako o lon naj londo, sova askal lonđarela pe?”

35 O bilondo lon naj lačo ni pale phuv, ni palo gnoište, nego samo te čhudel pes. Ašunen kana već si tumen kan!”

15

*Prispodoba pale hasardi bakhri
(Mt 18,12–14)*

1 Oko o Isus ćida pes e but e carinikurja thaj e bare bezehale manuša te ašunen les sar sikavel.

2 Zato e fariseja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar mrmeljinas: “Družilpe e bezehalenca thaj još čak vi hal lenca!”

3 Pe godova o Isus phendas lenđe akaja usporedba:

4 “Ko tumendar, ako si les šel bakhre thaj hasarel ječe či mućela okolen injavardeš thajinja ande divljina, thaj či đelosas te rodel godole ječe dok či aračhel les?”

5 A kana aračhelas, pherdo bah čhol les pe dume

6 thaj boldel les ćhere thaj čim aresel ćhere akharel pire komšijen thaj pire drugaren thaj phenel lenđe: ‘Raduin tumen manca! Arakhlem mungre hasarde bakhres.’

⁷ Phenav tumenđe, gajda savora ando nebo avena majbahtale pale jek bezehalo manuš savo pokajil pe nego pale injavardeš thaj inja save gndin kaj si pravedne thaj kaj o pokajanje naj lenđe potrebno.”

E usporedba pale manušnji savi hasardas e love

⁸ O Isus phendas lenđe: “Savi godoja manušnji, ako si lat deš rupa thaj jek hasarel, či del jag o stenko, lače šilavel o čer thaj rodel dok či arachel les?

⁹ A kana arachel les, akharel pire komšinicen thaj pire drugaricen thaj phenel lenđe: ‘Raduin tumen manca! Arakhlem o rup savo hasardem.’

¹⁰ Phenav tumenđe, kaj gajda e Devlešće anđelurja raduinape pale jek bezehalo savo obratil pe.”

Prispodoba palo hasardo čhavo

¹¹ Thaj o Isus nastavisarda te čerel svato: “Varesave manuše sas duj čhave.

¹² O majterno phendas pire dadešće: ‘Dade, deman akana mungro nasledstvo savo pripadil mande.’ Thaj o dad podelisarda o barvalipe.

¹³ Kana nakhline varesave đesa o majterno čhavo čida sa piro thaj oputuisarda ande dur phuv thaj okote potrošisarda sa piro barvalipe pire bilače trajosa.

¹⁴ Kana potrošisarda sa, dija e bari bok ande godoja phuv, thaj nas les so te hal.

¹⁵ Askal đelo thaj zaposlisajlo sago sluga ke jek manuš ande godoja phuv thaj čarjarelas lešće balen.

16 O čhavo sas gajda bokhalo kaj rado halasas vi e ljuške katar e maune save hanas e bale, ali khonikal či delas len lešće.

17 Kana napokon avilo peste, phendas: Ke mungro dad e najamnikonen si habe gaći kaj uvek vi ačhel, a me akate merav bokhatar!

18 Uštava, teljarava ke mungro dad thaj phenava lešće: 'Dade, sagrašisardem protiv tute thaj protiv o Del ando nebo!

19 Naj sem majbut dostojno te akhara man čire čhavesa. Primi man sago ječe katar čire najamnikurja.'

20 Uštilo thaj teljarda ke piro dad. Dok sas još dur katar piro čher, lesko dad dikhla les dok sas još po drom thaj sažalisajlo pe leste thaj prastajas angle leste, dija les mrtiko thaj čumida les.

21 A o čhavo phendas lešće: 'Dade, sagrašisardem protiv tute thaj protiv o Del! Naj sem majbut dostojno te akhara man čire čhavesa.'

22 A o dad phendas e slugende: 'Brzo inkalen e majšukar haljina thaj den pe leste! Čhon lešće e angrušći po naj thaj e sandale pe lešće pungre!

23 Anen e majthule guruve thaj denle čhurjasa, pa te pogostime thaj te veselime.

24 Kaj, akava mungro čhavo sas mulo thaj akana bolda pe ando trajo, hasardo sas thaj akana arakhadilo!' Thaj počnisardine te veselin pe.

25 Pale godoja vrjama lesko majpurano čhavo čerelas bući ande njive. A kana bolda pe thaj sas

već paše, andar o čher ašundolas e muzika thaj o čhelipe.

²⁶ Pa akhardas ječe slugo te phučel so si godova.

²⁷ A o sluga phendas: 'Bolda pe čiro phral thaj čiro dad dija čhurjasa e thule guruve te proslavil kaj lesko čhavo bolda pe džudo thaj sasto.'

²⁸ O majpurano phral holjajlo thaj či kamla te del andre. Askal o dad inkljisto thaj počnisarda te molil les te del andre.

²⁹ A vo phendas pire dadešće: 'Me ake gaći brš služiv sago robo tuće thaj nikada či obisardem te čerav so phendan mande, a tu nikada ni jarco či dijan man te proveselima mungre drugarenca.

³⁰ A kana avilo kava čiro čhavo savo e bludnicenca haljarda sa čiro barvalipe, tu dijan lešće čhurjasa majthule guruve.'

³¹ Pe godova o dad lesko phendas lešće: 'Čhaveja, tu san uvek manca thaj sa mungro vi čiro si.

³² Ali trubul te raduji men thaj veselimen kaj akava čiro phral sas mulo thaj akana bolda pes ando trajo, hasardo thaj arakhadilo!' "

16

E Paramiči palo neposlušno upravniko

¹ O Isus askal phendas pire učenikonende e usporedba: "Sas varesavo barvalo manuš saves sas upravitelj saves e manuša prnas kaj rspil o barvalipe pire gospodaresko.

² O barvalo manuš akharda pire upravitelje thaj phendas lešće: 'So godova ašunav pale

tute? Sikav mande o računo kaj ramosardan sar vodijas e briga pale mungro barvalipe zato kaj majbut naši aves mungro upravitelj!

³ Pe godova o baro sluga phendas ande peste: 'So te čerav kana mungro gospodari či del više te čerav bući pale leste? Te džav te hanavav naj man snaga. Te prosiv? Ladžavo si mande.

⁴ Džanav so čerava! Thaj kana gajda čerava e manuša lače primina man ande pire čera, kana majbut či avava e gospodaresko upravitelj.'

⁵ Askal akhardas ječe po ječe katar o okola save sas udžile lešće gospodarešće. Thaj phučla e prvo manuše savo sas udžile: 'Kozom san udžile mungre gospodarešće?'

⁶ 'Šel bačve maslinsko zetino', phendas o okova savo sas udžile.

A o baro sluga phendas lešće: 'Le čiro računo beš thaj odma ramosar pandžvardeš.'

⁷ Pale godova phendas e aver manušešće: 'A tu, kozom san tu udžile?'

A vo phendas lešće: 'Šel mere điv.' Phendas vi lešće: 'Le čiro računo thaj ramosar pe ohtovardeš.'

⁸ Thaj o gospodari pohvalisarda e bilače upravitelje kaj sas snalažljivo. Kaj e manuša akale themešće majsnalažljivo postupin prema okola save si lende slične, nego e manuša katar o svetlost.

⁹ A me phenav tumende, steknin tumende drugaren gajda kaj ispravno koristin akale themesko barvalipe thaj kana o barvalipe majbut či avela korisno o Del primila tumen ande večne stanurja ando nebo.

¹⁰ Ako šaj pačas e manušešće ande cikne buća, askal šaj pačas lešće vi ande bare buća thaj ako našti pačas e manušešće ande cikne buća askal našti pačas lešće ni ande bare buća.

¹¹ Ako naj senas paćivale ande e themesko barvalipe, sar o Del poverila tumenđe duhovno barvalipe te upravin lesa?

¹² Thaj ako ande averesko barvalipe naj senas paćivale, sar o Del dela tumen tumaro?

¹³ Ni jek sluga našti robujil duje gospodarenđe ande isto vrjama. Kaj ječe mrzala, a averes volila; ili ječešće avela paćivalo a avres prezirila. Našti služin e Devlešće thaj e barvalipešće ande isto vrjama.”

¹⁴ Sa gadava ašundine e fariseja save sas pohlepne pale love thaj marenas muj katar o Isus.

¹⁵ A o Isus phendas lenđe: “Tumen ćeren tumen kaj sen pravedne anglo them, ali džanel o Del tumare ile. Kaj so e manuša smatrin vredno, e Devlešće grjacolpe.”

E Devlesko zakon važil zauvek

¹⁶ Askal o Isus phendas lenđe: “E Mojsijesko zakono thaj e knjige save ramosardine e purane prorokurja važinas sa dok či avilo o Jovano savo bolelas, a katar askal navestilas pe e Bahtali nevimata palo carstvo e Devlesko. Thaj katar askal nagovorisarar savoren te den ande Devlesko carstvo.

¹⁷ Ali godova či značil kaj e Mojsijesko zakon majbut či vredil kaj majloće nestanila o nebo thaj e phuv, nego te propadnil jek tačkica andar o zakono.

18 Sago kaj ramol ando zakon: svako ko rastavil pe katar piri romnji thaj lel avrja, ćerel preljub; thaj ko oženil pe e romnjasa savi si rastanime, preljub ćerel.”

E paramiči palo čoro Lazar thaj o barvalo manuš

19 Askal o Isus nastavisarda: “Sas varesosko barvalo manuš, savo lelas pe peste majšukar thaj majkuč drze, trajilas svako đes raikane thaj veselilas pe.

20 A angle lesko vudar pašljolas varesavo čoro manuš savo sas sa ande ćirurja. Lesko alav sas Lazar,

21 thaj ćeznilas samo te ćaljol e prušukenca save perenas katar e barvalešći sinija. Dok gajda pašljolas avenas e džučhela thaj ćarnas e ćirurja pe leste.

22 A kana mulo o čoro, e anđelurja inđardine les ande Avramešće angalja. Pale godova mulo vi o barvalo manuš, thaj prahosardine les.

23 A lešći duša đeli po than kaj si e mule, thaj dok sas ande bare muke vazda pire jakha thaj dadural dikhla e Lazare ande Avramešće angalja.

24 Thaj čhuta muj: ‘Dade Avraame, smiluitu manđe thaj bičhal e Lazare te umočil piro naj ando paj thaj šudrjarel mungri čhib kaj zurale muči man ande akava plameno.’

25 Pe godova phendas o Avram: ‘De tut gođi, čhaveja, kaj tu pale ćiro trajo primisardan ćiro lačhipe, a gajda vi o Lazar piro bilačhipe. Akana vo akate tešil pe, a tu mučis tut.

²⁶ Osim godova, maškar amende thaj tumende si bari provalija thaj vi okola save kamline sas našti načhen okotar akaring, niti akatar okoring.'

²⁷ Pe godova o barvalo manuš phendas: 'Moliv tut askal, dade, bičhal e Lazare ando čher mungre dadesko.'

²⁸ Kaj si man pandž phral pa neka džal thaj upozoril len te na vi von aven akaring ande kava than e mukengo.'

²⁹ A o Avram phendas lešće: 'Opomenil len o Mojsija thaj e prorokurja ande pire zapisurja. Neka čiton thaj čhon kan lende.'

³⁰ A vo phendas: 'O na, dade Avraame! Nego te avilo lende vareko andar e mule, obratina pe.'

³¹ A vo phendas lešće: 'Ako či ašunen e Mojsija thaj e prorokonen, či pačana sa vi te uštel thaj avel lende vareko andar e mule.' "

17

O Isus sikavel e učenikon te aven poslušne e Devlešće

(Mt 18,6-7, 21-22; Mk 9,42)

¹ O Isus phendas pire učenikonende: "O iskušenje moraš te avel, ali teško e manušešće kroz savo avel o iskušenje.

² Kasave manušešće avilosas majlačhe te phanden lešće mlinsko bar oko e kor, thaj te čhuden les ando more, nego te crdel po bezeh ječhe katar akala manuša saven si cara pačipe.

³ Upozoriv tumen! Ako čiro phral savo si verniko pogrešil, ukori les thaj jartosar lešće ako pokajil pe.

⁴ Pa ako vi efta drom po đes sagrešil protiv tute thaj efta drom po đes avel thaj phenel tuće: ‘Jartosar mande. Pogrešisardem!’, jartosar lešće.”

⁵ E apostolurja phendine e Gospodešće: “Trubul amen majbut paćipe. Phen amende sar te dobis!”

⁶ O Gospod phendas lende: “Te avel tumen paćipe gajda cikno sago kaj si e gorušicako zrno, phendinesas akale dudošće: ‘Inkaltu e korenosa thaj presadi tut ando more!’, thaj vo presadisajlo sas.

⁷ Ko tumendar phenela pire slugašće savo oril ili lel sama pe stoka, kana boldela pes andar o polje thaj del ando čer: ‘Av brzo thaj beš pale sinija?’

⁸ Či umesto godova phenena lešće gajda: ‘Čer mande večera! Čhov e keceljko pe tute thaj služisar man dok hav thaj pijav, pale godova tu haja thaj peja?’

⁹ E slugašće pale godova či zahvalil pe kaj vo samo čerel piri bući.

¹⁰ Gajda vi tumen: kana sen poslušne e Devlešće, phenen: ‘Sluge sam save či zaslužin pohvala! Čerdam samo so samas udžile te čeras!’ ”

O Isus sastarel e deš manušen saven sas morčhako nasvalipe

¹¹ Gajda dok putuilas majdur prema o Jerusolim, o Isus načelas maškar e Samarijaći thaj e Galilejaći regija.

¹² Kana delas ande varesosko gav, angle leste avile deš gubavcurja. Ačhiline cara majdur

13 thaj počnisardine te čhon muj: “Isuse, Učiteljina, smiluisar tut amende!”

14 Kana o Isus dikhla len, phendas lenđe: “Džan thaj sikaven tumen e rašajenđe te dičhen tumen thaj phenen dali sen saste!” Thaj dok džanas dromesa sastile katar e guba.

15 Jek lendar dikhla kaj sastilo, bolda pe thaj slavisarda e Devle andar sasto glaslo.

16 Čhuda pes pe koča angle Isusešće pungre thaj zahvalisarda lešće. A sas godova varesavo manuš andar e Samarija.

17 O Isus phučla: “Či li sastile deš džene? Kaj si okolainja?”

18 Dali nijek lendar či bolda pe te del slava e Devlešće osim akava tuđinco?”

19 Askal phendas e manušešće savo sastilo: “Ušti thaj dža. Čiro paćipe ande mande spasisarda tut!”

O Isus phenel kaj si e Devlesko carstvo maškar amende

(Mt 24,23–28, 37–41)

20 Jekhvar kana e fariseja phučline e Isuse kana avela e Devlesko carstvo, O Isus phendas lenđe: “E Devlesko carstvo či avela e znakonenca save šaj dičhen pe.

21 Našti phenela pe: ‘Aketalo akate!’, ili: ‘Eketalo okote!’ Ake e Devlesko carstvo si maškar tumende!”

22 Pale godova phendas e učenikonenđe: “Avela e vrjama kana kamena te dičhen jek katar e đesa kana me, o Čhavo e Manušesko, vladiva sago o caro, ali či dičhena godova đes.

²³ Askal phenena tumenđe: 'Eketalo okote, aketalo akate!' Ali na džan thaj na prasten inća!

²⁴ Kaj sago e munja kaj sevil pe jek krajo e nebesko thaj rasvetlil sa dži ke aver krajo, gajda avela vi manca, e Manušešće Čhavesa, ando mungro đes.

²⁵ Ali majsigo trubuv but te pretrpiv thaj akava naraštaj trubula te odbacil man.

²⁶ Thaj sago kaj sas ande Nojašći vrjama gajda avela vi ando đes kana avava me o Čhavo e Manušesko.

²⁷ E manuša hanas, pijenas, ženinas pe thaj udajinas pe dži ko đes dok o Noje či dijas ando baro brodo, thaj avilo o potop thaj uništisardas sa so nas ando baro brodo.

²⁸ Askal avela sago kaj sas dumut kana trajilas o Lot: Kana e manuša ando gav savo akhardolas Sodoma, hanas thaj pijenas, ćinenas thaj bićinenas, sadinas thaj gradinas,

²⁹ sa dži ke detharin kana o Lot inkljisto andar o gav Sodoma, a askal andar o nebo zapljuštisarda e jag thaj o sumpor thaj uništisardas sa okolen save ačhiline ando gav.

³⁰ Isto gajda iznenada avela ando đes kana boldava man me o Čhavo e Manušesko.

³¹ Gajda ande okova đes, ko avela po krovo, a lešće stvarja si ando ćher, neka na fuljel te lel len. Thaj ko si ande njive, neka či boldel pes palpale te lel vareso pesa.

³² Den tumen gođi sar muli e Lotošći romnji!

³³ Kaj ko lela sama pe piro trajo te araćhe les, hasarela les; a ko hasarel piro trajo zadobila les palo večnost.

³⁴ Phenav tumenđe, ande koja rjat kana me boldava man avena duj džene ande jek kreveto. Jek lela pes, aver mućela pe.

³⁵ Duj manušnjja zajedno meljina o điv; jek lela pes, a aver mućela pe.

³⁶ Duj džene avena ando polje; jek avela lino, a aver aćhela.”

³⁷ Pe godova e učenikurja phućline les: “A kaj godova Gospode?”

A o Isus phendas lenđe: “Avela očito sago vi akaja poslovica: ‘kaj ćiden pes e lešinarja okote kaj si o mulo telo.’ ”

18

O Isus sikavel kaj ustrajno trubul te moli men

¹ Askal o Isus phendas e učenikonenđe e usporedba te sikavel len sar uvek trubun te molin pe thaj sar nikada či trubun te odustanin.

² Thaj phendas: “Ande jek gav sas jek sudija savo či daralas e Devlestar a e themestar či ladžalas.

³ A ande godova gav sas vi jek udovica savi stalno avelas leste thaj molilas les: ‘Deman pravda angle mungro protivniko.’

⁴ O sudija varesavi vrjama či marilas pale godova, ali napokon phendas: ‘Vi ako či darav katar o Del thaj či mariv pale manuša,

⁵ ali dava pravda akale udovica, kaj, ako či dav lat pravda, dosadila mande dok či dobil piro pravo, kaj stalno dosadil man!’ ”

⁶ Askal phendas o Gospod Isus: “Dićhen sar ispravno postupisarda o nepravredno sudija.

⁷ Kaj o Del strpljivo čhola kan ke lende molitve thaj pobrinila pe te dobin pravda okola save pripadin lešće thaj vapin lešće o đes thaj e rjat.

⁸ Phenav tumenđe kaj brzo dela len pravda. Ali kana me, o Čhavo e Manušesko, boldava man pe phuv, dali arakhava kasavo paćipe?”

O Del opravdil e poniznen

⁹ Askal o Isus phendas još akaja usporedba varesavenđe save sas uverime ande piri vlastito pravednost, a averen prezirisarenas:

¹⁰ “Duj manuša đele ando Hramo te molin pe. Jek sas fariseji a aver cariniko.

¹¹ O fariseji ačhelas thaj molilas pe pale peste: ‘Devla, nais tuće kaj naj sem sago aver manuša, grabežljivo, nepravedno, preljubniko, ili sago akava cariniko.

¹² Me postiv duvar ando kurko; dav deš posto katar sa so si man.’

¹³ A o cariniko, ačhelas majdur, thaj či usudilas pe ni pe jakha te vazdel prema o nebo, nego pećelas pe ando kolin te sikavel piri tuga thaj phenelas: ‘Devla av milostivo mande beze-halešće!’

¹⁴ Phenav tumenđe: vo bolda pe čhere pravedno anglo Del, a na o fariseji! Kaj svako ko korkoro pes uzvisil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil, avela uzvisime.”

E Devlesko carstvo pripadil okolende save si ponizne sago čavra

(Mt 19,13–15; Mk 10,13–16)

15 A e Isusešće anenas vi e cikne čhavren te čhol pire vas pe lende te blagoslovil len, a kana godova dikhline e učenikurja braninas lende.

16 A o Isus akharda len thaj phendas: “Mučen e čhavren te aven mande thaj na branin lende, kaj kasavende pripadil e Devlesko carstvo.”

17 “Čače, phenav tumende, savo či primil e Devlesko carstvo sago cikno čhavro, či dela ande leste.”

Khanči či tromal te avel majbitno katar godova te služis e Devlešće

(Mt 19,16-30; Mk 10,17-31)

18 Varesavo židovsko vođa phučlas e Isuse: “Lače učiteljina, so trubul te ćerav te dobiv o večno trajo?”

19 A o Isus phendas lešće: “Sostar man akhares lačheja? Khonikal naj lačo, nego li samo o jedino Del.

20 A e zapovedi andar o Mojsijesko zakon džanes: ‘Na ćer preljub’, ‘Na mudar’, ‘Na čor’, ‘Na svedočisar hohamne’, ‘Poštuisar ćire dades thaj ćire deja.’”

21 A vo phendas: “Sa gadava ćerav katar mungro ternipe.”

22 Kana godova ašunda o Isus, phendas lešće: “Još jek ačhilo tut: sa so si tut bićin thaj podelisar e čorende thaj avela tu barvalipe ando nebo. A askal av thaj dža pale mande.”

23 Kana vo godova ašundas, ražalostisajlo kaj sas zurale barvalo thaj či kamlas te bićinel sa so sas les.

24 O Isus dikhla pe leste thaj phendas: “Sar si phare e barvalešće te del ande Devlesko carstvo!

25 Majloće si e kamilaće te načhel kroz e suvjaće kan nego o barvalo te del ande Devlesko carstvo.”

26 Okola save godova ašundine, phendine: “Pa ko askal šaj spasil pe?”

27 A o Isus phendas: “So si nemoguće e manušeđe, moguće si e Devlešće.”

28 Askal o Petar phendas: “Ake, amen muklam sa amaro thaj teljardam pale tute te sledis tut.”

29 A o Isus phendas lenđe: “Čače, phenav tumenđe, naj godova savo muklasas piro čher, ili pire romnja, ili pire phralen, ili pire dade thaj pire deja, ili pire čhavren zbog e Devlesko carstvo,

30 a te či već pe akava them primila majbut nego so mukla, a pe okova them savo avel vi večno trajo.”

O Isus po trito drom spominjil piro smrto thaj o vaskrsenje

(Mt 20,17-19; Mk 10,32-34)

31 O Isus ćida oko peste e dešuduj apostolen thaj phendas lenđe: “Ake das ando Jerusalem, a okote dogodila pe sa so e prorokurja ramosardine ando Sveto lil, pale mande e Čhave e manušešće.

32 Von predaina man ande vas e nevernikonende, save marena muj mandar, ladžarena man, vređona man,

33 bičuina man thaj mudarena man, ali me o trito đes uštava andar e mule.”

34 A e učenikurja khanči katar godova so o Isus phendas či haćardine. O značenje godole

alavengo sas lendar garado thaj naši hačardine so o Isus phenelas lenđe.

*O Isus sastarel e kore manuše
(Mt 20,29-34; Mk 10,46-52)*

³⁵ A kana o Isus avilo paše dži ko gav o Jerihon, varesavo koro manuš bešelaso drom thaj prosilas.

³⁶ A kana o koro manuš ašunda kaj načhel okotar o but o them, phučlas so si godova.

³⁷ Phendine lešće: “Načhel o Isus andar o Nazaret.”

³⁸ A vo pe godova čhuta muj: “Isuse e Davidešće Čhaveja, smiluitu tut mande!”

³⁹ A okola kaj džanas anglal o Isus ačhavenas e kore manuše te na čhol muj, ali vo još majzurale čholas muj: “E Davidešće Čhaveja, smiluitu mande!”

⁴⁰ Kana o Isus ašunda les ačhilo thaj phendas te anen les leste. Kana e kore manuše andine majpaše o Isus phučla les:

⁴¹ “So kames te ćerav tuće?” A vo phendas: “Gospode, te šaj dikhav.”

⁴² A o Isus phendas lešće: “Akana šaj te dičhes! Ćiro paćipe sastarda tut.”

⁴³ E kore manušešće jakha odma putajle thaj počnisarda te dičhel, uputisajlo dromesa palo Isus thaj počnisarda te slavil e Devles. A sa o them savó godova dikhla dija slava e Devlešće.

19

O Isus thaj o Zakej

¹ O Isus dijas ando Jerihon. Dok načelas kroz o gav,

² angle leste avilo o manuš savo akhardolas Zakej. Vo sas glavno cariniko thaj sas zurale barvalo.

³ Probilas te dičhel e Isuse, ali sas zurale cikno manuš thaj našti dikhla les katar o but o them savo sas oko leste.

⁴ Vo zato prastaja anglal, thaj lija pe opre pe smokva paše savi o Isus trubujas te načhel te šaj dičhel les.

⁵ Kana o Isus areslo pe godova than, dikhla opre thaj phendas lešće: “Zakej, brzo fulji tele! Ađes trubul te avav gosto ande čiro čher.”

⁶ O Zakej brzo fuljisto tele katar e smokva thaj pherdo bah ugostisarda les ande piro čher.

⁷ A sa save godova dikhline počnisardine te mrmljan: “Đelo ando čher e bezehalesko!”

⁸ A o Zakej ačhilo thaj phendas e Gospodešće: “Gospode ake, opaš mungro barvalipe dava e čorende! Thaj ako varekas hohadem, boldav štar drom majbut.”

⁹ Pe godova o Isus phendas lešće: “Ađes ande akava čher avilo o spasenje kaj si vi akava manuš e Avraameško čhavo!”

¹⁰ Me o Čhavo e Manušesko avilem te rodav thaj te spasiv okova so si hasardo!”

*O manuš trubul te avel verno dok ažučarel e Devlesko carstvo
(Mt 25,14–30)*

¹¹ O but o them sa godova ašunelas, a o Isus phendas lenđe još jek usporedba zato kaj sas o

Isus paše pašo Jerusolim thaj gndinas kaj odma pojavila pe e Devlesko carstvo.

¹² Thaj phendas: “Sas varesavo ugledno manuš savo trubuja te otputuil ande dur phuv te okote okrunin les sago caros, a askal te boldel pe.

¹³ Zato akhardas pire deš slugonen, dija len svakones po opaš kila rup so sas štar čhonendi počin thaj phendas lenđe: ‘Trguin akale rupesa dok či boldav man.’

¹⁴ A e manuša andar lešći phuv mrzanas les thaj bičhaldine pale leste e poslaniko te phenen e majbare carošće: ‘Či kamas te akava caruisarel pe amende.’

¹⁵ Kana vo primisarda piro carstvo thaj bolda pe palpale, naredisarda te anen lešće okolen slugen savende dijas o rup te ašunel kozom zaradisardine.

¹⁶ O prvo sluga avilo thaj phendas: ‘Gospodarina, o iznos savo dijan man ćerdem te avel deš drom majbut.’

¹⁷ Phendas lešće: ‘But lačhe! Lačho san sluga, zato kaj sanas verno ande cikno, dava tut te vladis pe deš gava!’

¹⁸ Aver sluga avilo thaj phendas: ‘Gospodarina o iznos savo dijan man ćerdem te avel pandž drom majbut.’

¹⁹ Phendas lešće: ‘Lačhe! Vladi pe pandž gava!’

²⁰ A o trito sluga avilo bi zaradako thaj phendas: ‘Gospodarina, ale tuće ćiro rup, savo dijan man. Arakhavas les garado ando dikhloro.

²¹ Daravas tutar kaj san strogo manuš. Les so či uložisardan, thaj žanjis so či sadisardan.’

22 Phendas lešće: 'Pe ćire alava aveja osudime, bilačo slugona! Džanglan kaj sem strogo manuš, kaj lav so či uložisardem thaj kaj ćidav kaj či sadisardem?

23 Sostar askal či uložisardan mungre love ande banka? Gajda barem dobisardemas e kamatenca.'

24 Pe godova o caro phendas kolende save sas okote ćidine: 'Len lestar o rup thaj den okolešće saves si deš.'

25 Phendine lešće: 'Ali gospodarina, pa les već si deš kile rup!'

26 O caro phendas lenđe: 'Phenav tumende: Okoles kas si, dela pe lešće još majbut, a okoles save naj, lela pes lestar vi okova cara so si les.

27 A mungre dušmajen okolen save či kamline man te me avav caro, anen len akaring thaj mudaren len angle mande.'"

O Isus del ando Jerusalem sago caro

(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Jn 12,12-19)

28 Nakon so phendas lenđe godova, o Isus teljarda majdur karingal o Jerusalem.

29 Kana avilo paše dži ke gava e Vitfaga thaj e Vitanija save sas pe Maslinsko gora, bičhalda anglal pire duj učenikonen

30 thaj phendas lenđe: "Džan ando gav savo si angle tumende. Čim den ande leste, aračhena phangle terne magarco saves još khonik či jašisarda. Putren les thaj anen les.

31 Ako vareko phučel tumen: 'Sostar putren e magare?' Gajda phenen: 'Trubun e Gospodešće', thaj odma mućena len."

³² Von ěele thaj arakhline e magarco sago kaj o Isus phendas leněe.

³³ Thaj dok e uĉenikurja putrenas e magare, e magaresko gospodari phendas leněe: "Sostar putren e magare?"

³⁴ A von phendine: "Trubul e Gospodešĉe."

³⁵ Andine e magare ko Isus thaj ĉhutine pire haljine po magarco thaj o Isus bešlo pe leste.

³⁶ Thaj dok O Isus gajda džalas po magarco, e manuša buljarenas pire ogrtaĉurja po drom angle leste te sikaven lešĉe ĉast.

³⁷ A kana veĉ avilo paše te fuljel katar e Maslinsko gora, e but e manuša save džanas pale leste počnisardine pe sa o glas o te zahvalin e Devlešĉe pale sa e ĉdurja save dikhline.

³⁸ Phenenas:

"Blagoslovime o Caro,
savo avel ando alav e Gospodesko!

Miro po nebo
thaj slava e Devlešĉe ande visine!"

³⁹ Pe godova varesave fariseja save sas maškar o them phenenas e Isusešĉe: "Uĉiteljina, phen ĉire uĉenikoneněe te na phenen godova."

⁴⁰ O Isus phendas: "Phenav tumeněe, ako von aĉhen, e bara slavina!"

E Isusešĉe si pharo pale manuša andar o Jerusolim

⁴¹ Kana o Isus avilo paše dži ko Jerusolim thaj dikhla o gav, o Isus rujas pale manuša andar leste.

⁴² Thaj phendas: “Sar volisardemas te ađes arakhline sas o drom e mirosko! Ali akana si kasno, thaj o miro si garado tumendar.

⁴³ Avena e đesa kana o dušmano zauzmila ćire zidurja, okolina tut thaj ćićidena tu katar sa e riga.

⁴⁴ O Jerusalime, sravnina tut e phuvjasa thaj vi ćire čhavren ande tute. Či ačhela tutar ni bar pe bareste kaj či pindžardan e vrjama kana o Del avilo te spasil tut.”

*O Isus či mućel te trguin ando Hramo
(Mt 21,12-17; Mk 11,15-19; Jn 2,13-22)*

⁴⁵ Kana o Isus dijas ando Hramo, počnisarda te tradel andar leste e trgovcen.

⁴⁶ Thaj phendas lende: “Ando Sveto lil ramol: ‘Mungro Hramo trubul te avel o ćher pale molitva’, a tumen pretvorisardine les ande razbojničko pećina!”

⁴⁷ Pale godova o Isus svako đes sikavelas ando Hramo, a e šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar zajedno e gavešće šorvalenca gndinas sar te mudaren les,

⁴⁸ ali či arakhline o način sar te ćeren godova kaj o them pažljivo čholas kan ke lesko sikavipe.

20

*E židovske vođe či priznain e Isuse sago
autoriteto
(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)*

¹ Jek đes dok o Isus sikavelas e theme ando Hramo thaj navestilas e Bahtali nevimata, aviline leste e šorvale rašaja, e učitelja e Mojsiješće zakonestar thaj vi aver e židovske starešine

² thaj phučline les: “Phen amende ko dija tut vlast te ćeres godova? Ko ovlasitisarda tut pale godova?”

³ A o Isus phendas: “Vi me tumen vareso phučava: Phenen mande

⁴ Dali o Del phendas e Jovanošće te bolel e manušen, ili e manuša phendine lešće te ćerel godova?”

⁵ A von počnisardine te raspravin pe maškar peste: “Te phendam katar o Del, phenela amende sostar askal či paćaine lešće?”

⁶ A te phendam katar o manuš, sa o them čhudelape barenca pe amende dok či mudaren men. Kaj o them paćal kaj sas o Jovano proroko.”

⁷ Zato phendine e Isusešće kaj či džanen kastar avilo e Jovanesko autoriteto te bolel.

⁸ A o Isus phendas lenđe: “Askal ni me či phenava tumende katar man vlast!”

O Isus usporodil e židovske vođen e bilače vinogradarenca

(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹ Pale godova o Isus phendas e themešće akaja usporodba: “Varesavo manuš zasadisardas o vinograd thaj iznajmisarda les e vinogradarenđe. A askal oputuisarda pe lungo vrjama.

¹⁰ Kana avili e vrjama pale berba, bičhaldas pire slugo ke vinogradarja te den les katar o

plodo e drakako. Ali e vinogradarja mardine les thaj bičaldine les palpale čuče vastenca.

¹¹ Pe godova vo bičalda lenđe aver slugo. Ali von vi godole mardine, mardine muj lestar thaj bičaldine le palpale čuče vastenca.

¹² Bičaldas lenđe vi e trito. A von vi les izranisardine thaj tradine les.

¹³ Pe godova o gospodari e vinogradesko phendas: 'So te ćerav? Bičalava lenđe mungre voljeno čhaves. Les valda poštuina kaj si mungro čhavo.'

¹⁴ Ali kana e vinogradarja dikhline e čhaves, počnisardine te ćeren svato maškar pende: 'Akava si o nasledniko. Ajde te mudaras les thaj o nasledstvo avela amaro.'

¹⁵ Tradine les avri andar o vinogrado thaj mudardine les.

So gndin so ćerela lenca o gospodari e vinogradesko kana ašunela so sas?

¹⁶ Avela thaj mudarela godole vinogradaren, a o vinograd dela aver vinogradarenđe ando najam."

A okola save ašunenas e Isuse phendine: "Amen vareso gajda nikad či ćerdamas!"

¹⁷ A o Isus lačhe dikhla pe lende thaj phendas: "A so askal značil okova odlomko savo ramol ando Sveto lil:

'O bar saves čhudine e graditeljurja postanisardas o bar zaglavno?'

¹⁸ Te ko god perel pe godova bar phađela pes, a godova bar smrskola okoles pe kaste perel."

¹⁹ E učitelja e Mojsiješće zakonestar thaj e šorvale rašaja kamline odma te astaren les kaj

lače džangline kaj godoja usporedba odnosil pes pe lende, ali daranas katar o them.

Palo porez

(Mt 22,15–22; Mt 12,13–17)

²⁰ Katar askal počnisardine te vrebín les thaj bičaldine e špijunen save ćerenas pe kaj si iskrene te šaj optužin e Isuse kaj phendas vareso bilače thaj te predain les e rimske upravitelješće.

²¹ Thaj phučline e Isuse: “Učiteljina! Džanas kaj phenes čačipe thaj sikaves ispravno, thaj či dičhes ko si ko, nego čače sikaves e Devlesko drom.

²² Phen amende dali trubul te amen e Židovurja das e carošće o porez ili te či das?”

²³ A o Isus dikhla kaj kamen te astaren les ande zamka thaj phendas lenđe:

²⁴ “Sikaven mande e kovanica savjava počinen o porez. Kasko si akava liko thaj o alav pe late?”

A von phendine: “E carošći.”

²⁵ “Askal den e carošće so si e carosko, a e Devlešće so si e Devlesko.”

²⁶ Gajda našti arakhline doš ande okova so o Isus phendas anglo them, nego ačhiline zadivime lešće naukava thaj ačhiline bi alavesko.

O Isus sikavel kaj si čače vaskrsenje andar e mule

(Mt 22,23–33; Mk 12,18–37)

²⁷ Askal aviline leste varesave saduceja, save phenen kaj naj uštipe andar e mule. Thaj phučline e Isuse:

28 “Učiteljina, o Mojsije ramosarda amende te mulo varekasko phral saves sas romnji, a nas les čavra, neka lesko phral lel lešće romnja sar voj bijandas lešće čhavo savo nasledila e imovina okolešći savo mulo thaj te inđarel lesko prezime.

29 Gajda sas efta phral. Prvo phral oženisajlo thaj mulo, a nas les čavra.

30 Aver phral oženisajlo lešće romnjasa ali vi vo mulo,

31 askal o trito thaj gajda vi sa efta muline, a či mukline čavra.

32 Po krajo muli vi e romnji.

33 Kašći romnji askal voj avela kana e manuša uštena andar e mule kana sas romnji sa efta phralendi?”

34 O Isus phendas lenđe: “E manuša akale themešće udajina pe thaj ženina pe.

35 Ali okolen saven o Del dičhel kaj si dostojne te ušten andar e mule thaj trajina ande okova them savo avela, či ženina pe niti udajina pe.

36 Von majbut našti ni merena, kaj avena slične sar e anđelurja. Von si čhave e Devlešće kaj vo bolda len palpale andar e mule.

37 A kaj e mule uštena, godova čak vi o Mojsije potvrdisarda ando odlomko po than kaj phabolas o grmo kaj e Gospode akhardas e Avraamešće Devleja, e Isakošće Devleja thaj e Jakovešće Devleja dumut nakon so von muline.

38 A o Del naj Del e mulengo nego o Del e džudengo, kaj si savora ande leste džude.”

39 Pe godova phendine lešće varesave učitelja e Mojsiješće zakonestar: “Učiteljina! Lače phendan!”

⁴⁰ Taj khonik majbut či usudisajlo te vareso phučel les.

*O Mesija si majbaro katar o caro David
(Mt 22,41-46; Mk 12,35-37)*

⁴¹ Askal o Isus phučla len: “Sostar phenel pe kaj si o Hristo samo potomko e carosko Davidesko?”

⁴² Pa korkoro o David phenel ande knjige psalmurja:

‘Phenel o Gospod mungre Gospodešće:

Beš pe mungri počasno desno rig

⁴³ dok či čhav čire dušmajen tale čire pun-
gre.’

⁴⁴ Korkoro o David akhardas les pire Gospodeja. Sar askal avilosas samo lesko potomko?”

*O Isus upozoril pe učitelja e Mojsiješće zakon-
estar
(Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 11,37-54)*

⁴⁵ Askal anglo sa o them, o Isus phendas pire učenikonendže:

⁴⁶ “Len tumen sama katar e učitelja e Mojsiješće zakonestar, save volin te phiraven pe ande lundže haljine, volin te e manuša pozdravin len pe javne thana, thaj te bešen pe prve thana ande sinagoge, thaj e počelja pe gozbe.

⁴⁷ Bi ladžavesko len katar e udovice okova so silen thaj hohamne molin pe dugo e Devlešće. Von avena majstrogo osudime.”

21

E udovica del e Devlešće sa so saslat (Mk 12,41-44)

¹ O Isus ando Hramo dikhla e barvalen sar čhon ande riznica love sago daro e Devlešće.

² A dikhla vi varešošće čore udovica savi čhuta okote samo duj majcikne kovanice.

³ Thaj phendas: “Čače, phenav tumenđe akaja čori udovice čhuta majbut savorendar.

⁴ Kaj savora von dine katar piro viško, a voj katar piro čoripe dijas sa so sila.”

O Isus majanglal mothol kaj o Hramo avela uništine (Mt 24,1-2; Mt 13,1-2)

⁵ Dok varesave učenikurja čerenas svato pale godova sar si o Hramo šukar ukrasime e barenca thaj e ukrasenca save e manuša andine e Devlešće, a o Isus phendas:

⁶ “Avela e vrjama kana katar akava so dičhen či ačhela ni bar pe bareste. Svako avela harado.”

Znakurja thaj progonurja (Mt 24,3-14; Mk 13,3-13)

⁷ E učenikurja phučline les: “Učiteljina, a kana godova avela? Thaj sar džanasa kaj godova uskoro avela?”

⁸ A vo phendas lende: “Len sama te na aven hohade kaj but džene avena ande mungro alav thaj phenena korkoro pale peste kaj si von o Mesija thaj phenena: ‘avili e vrjama’. Na džan pale lende!

⁹ Kana ašunena pale raturja thaj pale pobune, na daran. Kaj sa godova trubul te avel, ali godova još naj odma o krajo.”

¹⁰ Askal još phendas lenđe: “O them borila pe protiv aver them, thaj e carurja protiv aver carurja.

¹¹ Pe sa e riga e themešće avena e potresurja, bokhalipe thaj nasvalipe. Po nebo avena čudesne znakurja savendar dela e dar pe sa o them.

¹² Ali, majsigo nego godova sa avel astarena tumen thaj progonina tumen. Zbog mande predaina tumen e manušenđe ande sinagoge te sudin tumenđe. Inđarena tumen angle carurja thaj angle upravitelja zato kaj sledin man.

¹³ Godova avela tumari prilika te den sve-dočanstvo.

¹⁴ Zato zapamtin na majanglal te gndin so phenena ande tumari obrana!

¹⁵ Me dava tumen alava thaj kasavi mudrost savjaće našti proturečila niti te odupril pe ni jek tumaro protivniko.

¹⁶ A izdaina tumen čak vi tumare dada, deja, phrala, drugarja thaj tumari familija. Varesaven tumendar vi mudarena.

¹⁷ Savora mrzana tumen zato kaj sledin man.

¹⁸ Ali či perela ni jek bal katar tumaro šoro.

¹⁹ Tumare duše spasina pe zbog godova, ako či odustanin.”

*O Isus phenel kaj o Jerusalem avela uništíme
(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)*

²⁰ O Isus nastavisarda te phenel lenđe: “A kana dičhena kaj e vojska opkolisardas o Jerusalem,

askal džanen kaj avili paše e vrjama kaj avela opustošime.

²¹ Askal okola save si ande Judeja neka našen ande gore thaj save si ando gav neka inkljen andar leste, a ni o okola save si ando polje neka či bolden pe ando gav.

²² Kaj ande godola đesa avela e Devlešći kazna te pherdol sa so ramol ando Sveto lil.

²³ Teško e khamne manušnjende thaj okolende save den čuč i e čhavren ande godola đesa! Kaj avena e bare nevolje pe phuv, thaj e Devlesko gnjevo pe akala manuša.

²⁴ Avena mudarde katar o oštro mačo, thaj avena inđarde ando robstvo pe sasto them. A o Jerusalem uštavena okola save či džanen palo Del dok či isteknil e vrjama okolendi save či džanen palo Del.”

*O Isus ćerel svato kaj boldela pes pe phuv
(Mt 24,29-35; Mk 13,24-31)*

²⁵ O Isus phendas: “Pojavina pe e znakurja po kham thaj po čhonut thaj pe ćereja. A e theme pe phuv astarela o očaj zbog e huka thaj e talasurja andar o more.

²⁶ O them merela e daratar thaj katar godova kaj ažućarena so avela pe akava them, kaj vi e nebeske sile avena uzdrmomē.

²⁷ Askal dićhena man, e Čhave e Manušešće, sar avav pe nebeske oblakurja e silava thaj e bare slavava.

²⁸ Kana počnila sa godova te avel, ušten thaj vazden tumare šore kaj o Del uskoro oslobodila tumen.”

²⁹ Pale godova o Isus phendas lenđe e usporedba: "Dičhen e smokva ili bilo savo aver kaš.

³⁰ Kana dičhen kaj mučen e patrja, korkoro već džanen kaj paše si o milaj.

³¹ Gajda vi tumen kana dičhen sa akala događaja, džanen kaj si paše o carstvo e Devlesko.

³² Čače, phenav tumenđe, kaj akava naraštaj sigurno či načhela dok sa akava či avel.

³³ O nebo thaj e phuv načhena, ali mungre alava či načhena nikad."

O Isus sikavel te avas uvek spremne pale leste

³⁴ O Isus phendas lenđe: "Len sama te či zuravol tumaro ilo ando handžvali pe palo habe thaj ando matipe ili ande trajošće brige thaj te či iznenadil tumen godova đes,

³⁵ savo avela sago zamka, pe sa e manuša save trajin pe sasti phuv.

³⁶ Zato stražarin thaj molin tumen e Devlešće te šaj načhen sa akava so trubul te avel thaj te ačhen sago pobednikurja angle mande, anglo Čhavo e Manušesko."

³⁷ O Isus svako đes sikavelas ando Hramo, a raćava inkljelas thaj raćarelas pe Maslinsko gora.

³⁸ A sa o them već katar e rano detharin avenas leste ando Hramo te ašunen les.

22

O Juda ugovoril e Isusešći izdaja

(Mt 26,1-5, 14-16; Mt 14,1-2, 10-11; Jn 11,45-53)

¹ Avili paše e Pasha savi sas prvo đes katar o prazniko e bi kvascošće mangrengo.

² E šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar rodenas sar te mudaren e Isuse. Ali daranas katar o them.

³ Askal o beng dijas ando Juda andar o gav Iskariot, jek katar e dešuduj e Isusešće apostolurja.

⁴ Vo đelo thaj dogovorisašlo e šorvale rašajenca thaj e Hramske stražarenca sar te predail lenđe e Isuse.

⁵ A von, kana ašundine, raduisajle thaj obećisardine kaj dena les love.

⁶ O Juda pristanisardas thaj katar askal počnisarda te rodel lači vrjama te izdail e Isuse lenđe, a te na dičhel o them.

Priprema pale pashalno večera

(Mt 26,17-25; Mt 14,12-21; Jn 13,21-30)

⁷ Kana avilo o prvo đes katar o prazniko e bikvascošće mangrengo, ande savo trubujasas te žrtvučil pe o bakhro palo prazniko e pasha,

⁸ o Isus bičhalda e Petre thaj e Jovano thaj phendas lenđe: “Hajde džan thaj pripremin amende te has e pasha.”

⁹ A e učenikurja phučline les: “Kaj kames te pripremis lat?”

¹⁰ A vo phendas lenđe: “Ake, čim den ando gav malavela tumen o manuš savo inđarel paj ando čupo. Teljaren pale leste ando čher savo vo del

¹¹ thaj roden e domačine ande godova čher thaj phenen lešće: ‘O učitelj phučel ande

savi soba šaj hal e pashalno večera pire učenikonenca?”

¹² Vo sikavela tumenđe e bari soba po sprato. Okote pripremin.”

¹³ E učenikurja đele ando gav thaj arakhline sa sar o Isus phendas lenđe thaj okote pripremisardine e pashalno večera.

O Isus del Nevo Savezo

(Mt 26,26-30; Mk 14,22-26; 1. Kor 11,23-25)

¹⁴ Kana avili e vrjama pale večera, o Isus lija than pale sinija e apostolena.

¹⁵ Askal phendas lenđe: “Saste ileja čeznisardem te hava tumenca akaja pashalno večera majsigo nego so aven mungre muke.

¹⁶ Kaj phenav tumenđe, či majbut hava e pashalno večera dok či pherdol laći svrha ande Devlesko carstvo.”

¹⁷ Lijas o tahtaj e molasa, zahvalisarda e Devlešće thaj phendas: “Len thaj razdelin maškar tumende.

¹⁸ Kaj, phenav tumenđe: či majbut pijava mol sa dži ke okova đes kana pijava tumenca nevi mol ando carstvo mungre Dadesko.”

¹⁹ Askal o Isus lija o mangro, zahvalisarda e Devlešće pale leste, phagla les thaj dija pire učenikonenđe thaj phendas: “Akava si mungro telo savo del pe pale tumende. Akava ćeren mande po spomen.”

²⁰ Gajda lija vo o tahtaj posle e večera thaj phendas: “Akava tahtaj si Nevo savez ande mungro rat, savo čhordol pale tumende.”

²¹ “Ali ake, mungro izdajniko bešel manca pale sinija.

²² Me o Čhavo e Manušesko, moraš te merav sar si odredime, ali jao okolešće savo izdaila man!”

²³ A e učenikurja pe godova počnisardine te phučen pe ko maškar lende šaj avilosas godova.

Ko kamel te avel vođa e Devlešće manušengo trubul te služil averenđe

²⁴ Askal e učenikurja počnisardine te prepirin pe maškar pende ko si lendar majbaro.

²⁵ A o Isus phendas lende: “E carurja akale themešće gospodarin pe pire thema thaj okola saven si vlast pe thema kamen te o them phenel pale lende kaj si lače.

²⁶ Ali tumen na ćeren gajda! Naprotiv, okova savo si majbaro maškar tumende, neka avel majcikno, a o vođa sago okova kaj služil.

²⁷ Kaj ko si majbaro? Okova savo bešel pale sinija ili okova savo služil les? Dali naj okova savo si pale sinija? A me ake služiv maškar tumende.

²⁸ Ačhiline mande verne ande mungre kušnje.

²⁹ Zato dav tumen ando nasledstvo e carosko čast kaj man dija lat mungro Dad

³⁰ te han thaj te pijen pale mungri sinija ande mungro Carstvo thaj te bešen pe prestolja te sudin e dešuduj plemenurja e Izraelošće.”

O Isus phenel kaj o Petar izdaila les

(Mt 26,31-35; Mt 14,27-31; Jn 13,36-38)

³¹ A o Isus phendas: “Simone! Simone! Ake o Sotona rodel katar o Del te probil tumaro paćipe ande mande. Zato rešetila tumen sago o điv kroz o sito.

³² Ali me molisajlem pale tute te čiro pačipe ande mande ačhel. A kana palem boldeja tu mande, učvrsti čire phralen.”

³³ O Petar phendas lešće: “Gospode, spremno sem tusa te džav vi ande tamnica vi ando smrto.”

³⁴ A o Isus phendas lešće: “Phenav tuće Petre, ađes ni o bašno či oglasila pes a tu trin drom hohaveja kaj či pindžares man.”

³⁵ Thaj phendas: “Kana bičhaldem tumen po drom bi lovengo, bi trastako thaj bi sandalengo, dali falilas tumenđe vareso?”

A von phendine: “Khanči či falilas amende.”

³⁶ Ali akana phendas lenđe: “Kas si love, neka lel len pesa! Isto gajda vi e trasta! A kas naj mačo, neka bićinel pire gada thaj nek ćinel pešće mačo.

³⁷ Kaj phenav tumenđe, moraš te pherdol pe mande okova so si ramome ando Sveto lil:

‘Ubrojime si maškar e zločincurja.’

kaj sa so e prorokurja ramosardine pale mande pherdola pe.”

³⁸ Von phendine lešće: “Gospode, ake akate si amen duj mačurja!”

A o Isus phendas lenđe: “Dosta si!”

O Isus molil pes pe maslinsko gora

(Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)

³⁹ Askal inkljisto okotar thaj po običaj uputi-sajlo pe maslinsko gora. Pale leste teljardine vi lešće učenikurja.

⁴⁰ Kana areslo okote phendas lenđe: “Molin tumen te na peren ande kušnja!”

⁴¹ Pale godova đelo majdur lendar kozom šaj čhudel pe o bar thaj pelo pe pire koča thaj molisajlo:

⁴² “Dade! Ako kames, le mandar akava tahtaj patnje. Ali na te avel mungri nego ćiri volja!”

⁴³ A askal sikadilo lešće o anđelo andar o nebo te ohrabril les.

⁴⁴ A o Isus sa majzurale molilas pe, ande smrtno muka, a o znojo pe leste postanisardas sago kapljice e ratešće save perenas pe phuv.

⁴⁵ Uštilo katar e molitva, bolda pe ke učenikurja thaj arakhla len sar soven, iscrpime katar e žalost.

⁴⁶ Pa phendas lenđe: “Sostar soven? Ušten! Molin tumen te na peren ande kušnjje!”

O Juda izdail e Isuse

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Jn 18,3-11)

⁴⁷ Dok o Isus još ćerelas svato, avilo o them thaj angle lende o Juda jek katar e dešuduj učenikurja. Vo avilo paše ko Isus thaj kamla te čumidel les.

⁴⁸ A o Isus phendas lešće: “Juda, zar e poljupceja kames te izdais man, e Manušēšće Čhave?”

⁴⁹ A kana e ostale učenikurja dikhline so si, phučline: “Gospode, te napadnis len e mačesa?”

⁵⁰ A jek lendar zamahnisardas e mačesa pe šorvale rašajesko sluga thaj čhinda lesko desno kan.

⁵¹ A o Isus phendas: “Mućen len te ćeren godova! Na oduprin tumen majbut!” Askal čhuta o vas pe lesko kan thaj sastarda les.

⁵² Askal o Isus phendas e manušenđe save aviline te astaren les, e šorvale rašajenđe, e hramske stražarenđe thaj e židovske starešinende: “Sago po pobunjeniko aviline pe mande e mačonenca thaj e rovljenca!

⁵³ Sostar či astardine man ando Hramo? Svako đes semas okote tumenca. Ali akava si tumaro časo thaj vladil e tama.”

O Petar odreknil pe katar o Isus

(Mt 26,57-58, 69-75; Mk 14,53-54, 66-72; Jn 18,12-18, 25-27)

⁵⁴ Astardine e Isuse thaj inđardine les ando čher e šorvale rašajesko. A o Petar dadural džalas pale leste.

⁵⁵ A e stražarja maškare ande avlija astardine jag thaj bešline okolo late. A o Petar bešlo maškar lende.

⁵⁶ Varesavi sluškinja dikhla les kaj bešel paše jag, oštro dikhla pe leste thaj phendas: “Vi akava sas e lesa!”

⁵⁷ A o Petar hohadas: “Manušnjije pa me či pindžarav les.”

⁵⁸ Nedugo pale godova još vareko lija les sama thaj phendas: “Vi tu san jek lendar!”

A o Petar phendas: “Naj sem, manušeja!”

⁵⁹ Kana nakhlo varekaj katar jek sato, vareko aver odlučno phendas: “Vi akava sas čače lesa! Pa Galilejco si!”

⁶⁰ A o Petar phendas: “Manušeja, či džanav so phenes!” Isto časo dok još motholas, ogłasisajlo o bašno.

⁶¹ Askal o Gospod bolda pe thaj dikhla po Petar, a o Petar dija pe gođi ke alava e Gosodešće,

save phendas lešće: “Phenav tuće još akaja rjat majsigo nego so o bašno ašundol, trin drom hohaveja kaj či pindžares man.”

⁶² O Petar inkljisto andar e avlija thaj zurale rujas.

E čuvarja maren muj katar o Isus

(Mt 26,67–68; Mk 14,65)

⁶³ A e čuvarja počnisardine te maren e Isuse thaj te maren muj lestar

⁶⁴ Učhardine lešće jakha thaj phenenas lešće: “Prorokuisar ko dija tut dab!”

⁶⁵ Thaj but aver podrugljive alava phenenas lešće.

O Isus po sudo angle židovske vođe

(Mt 26,59–66; Mk 14,55–64; Jn 18,19–24)

⁶⁶ A kana svanosardas o đes, ćida pes o starešinstvo e themesko, e šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar thaj andine e Isuse anglo baro židovsko veće.

⁶⁷ Von phendine lešće: “Ako san tu o Hristo, phen amende godova!”

A o Isus phendas lenđe: “Ako phenav tumende, či paćana mande.

⁶⁸ Ako phučav tumen dali sem me o Hristo, či odgovorina mande.

⁶⁹ Ali katar akana me, o Čhavo e Manušesko, bešava po počasno than pašo svemogućo Del.”

⁷⁰ Pe godova savora phendine: “Tu dakle tvrdis kaj san o Čhavo e Devlesko!”

Vo phendas lenđe: “Tumen korkoro pravo phenen! Me sem!”

⁷¹ Pe godova von phendine: “Či trubul amen majbut dokaz. Korkoro ašundam andar lesko muj!”

23

O Isus anglo Pilato

(Mt 27,1-2, 11-14; Mk 15,1-5; Jn 18,28-38)

¹ Askal sa e manuša save sas ando židovsko baro veće uštiline thaj inđardine e Isuse ko Pilato savo sas rimsko upravitelj

² thaj optužisardine les: “Astartam les sar zavodil e theme thaj phenel lenđe te na počinen o porez e carošće, a pale peste phenel kaj si vo o Hristo, amaro caro.”

³ O Pilato phučla les: “Dali san tu o caro e Židovengo?”

A o Isus phendas lešće: “Gajda si sago kaj tu phenes!”

⁴ Askal o Pilato phendas e šorvale rašajenđe thaj e themešće: “Nisošći doš či arakhav pe akava manuš!”

⁵ Ali von počnisardine još majbut te navalin: “Bunil e theme pire naukava ande sasti phuv e židovendi. Počnisarda ande regija e galilejaći thaj avilo sa dži akaring ando Jerusalem!”

O Isus anglo Irod

⁶ Kana godova ašundas o Pilato, phučla len, dali si godova manuš galilejco.

⁷ Kana potvrdisardine godova, o Pilato bičhaldas e Isuse ko Irod, savo vladilas ande galilejaći regija. A o Irod baš askal arakhadilo ando Jerusalem.

⁸ A kana o Irod dikhla e Isuse, zurale raduisajlo kaj dumut već lija te dičhel les zbog okova kaj ašundas pale leste thaj nadisajlo kaj lestar dičhela varesosko čudo.

⁹ Thaj but phučlas e Isuse, ali vo khanči či phendas lešće.

¹⁰ A e šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar ačhenas thaj žestoko prnas les.

¹¹ O Irod zajedno pire vojniconenca marda muj lestar. Dijas pe leste e carske haljine thaj bičhalda le palpale ko Pilato.

¹² Godova đes o Irod thaj o Pilato pomirisajle kaj sas majsigo dušmaja.

O Isus osudime po smrto

(Mt 27,15–26; Mk 15,6–15; Jn 18,39–19,16)

¹³ O Pilato akhardas e šorvale rašajen, e vođen thaj e themes

¹⁴ thaj phendas lenđe: “Andine mande akale manušes e optužbava kaj vo vazdel e themes pe buna. Me ake phučav les angle tumende thaj či arakhlem ni jek doš pe leste pale savi prn les.

¹⁵ A či arakhla e doš pe leste, ni o Irod thaj zato bičhalda les palpale amende. Ake, vo či ćerda khanči sova zaslužisardas smrto.

¹⁶ Zato dava naredba te bičuin les thaj askal mukava les.”

¹⁷ [A svako brš kana sas o prazniko Pasha, mućenas lenđe po ječhe phangles]

¹⁸ A sa o them ande jek glaso čhuta muj alavenca: “Mudar les a muk amende e Varava!”

¹⁹ (O Varava sas ande tamnica kaj mudardas, thaj kaj vazdas e buna ando Jerusalem.)

20 O Pilato probisarda te odgovoril len kaj kamelas te mučel e Isuse.

21 Ali o them čholas muj: “Razapnisar les! Razapnisar les!”

22 Phučla len o Pilato trin drom: “Ali savo zločino vo čerda? Me khanči či arakhav pe leste sova zaslužisardas smrto. Zato dava te bičuin les thaj mukava les.”

23 A o them čholas muj thaj navalinas te razapnin e Isuse. Thaj čhonas muj sa majzurale thaj majzurale.

24 O Pilato presudisarda te udovoljil lende.

25 Thaj mukla o kole savo sas čhudino ando phanglipe zbog e pobuna thaj zbog o mudaripe, a e Isuse dijas ande vojniconende vas te čeren lesa okova so o them kamlas.

E Isuse razapnin po trušul

(Mt 27,32–44; Mk 15,21–32; Jn 19,17–27)

26 Dok inđarenas e Isuse, astardine varesave Simone andar o gav e Kirinija, savo boldelas pe andar o polje thaj čhutine pe leste o trušul te inđarel palo o Isus.

27 Palo Isus džalas o but them thaj e manušnja save rovenas thaj kukinas pale leste.

28 O Isus bolda pe lende thaj phendas lende: “Manušnjalen andar o Jerusolim, na roven pe mande, nego roven pe tumende thaj pe tumare čhavra.

29 Kaj ake aven e đesa kana phenela pe: ‘Blago e nerotkinjende, blago e điješće savo či bijanda thaj blago e čučende save či pravardine.’

30 Askal e manuša molina e gore te peren pe lende thaj e bregonen te učaren len.

31 Kaj ako gajda čerel pe e zelene kaštenca, so tek avela e šuće kaštenca?"

32 E Isuseja po mudaripe inđarenas vi aver duj zločinconen.

33 Kana aviline po than savo akhardolas Lubanja, okote razapnisardine e Isuse, a paše leste vi godole zločinconen, ječe pe lešči desno rig, a avre pe lešči levo rig.

34 A o Isus phenelas: "Jartosar lenđe, Dade Devla, kaj či džanen so čeren!" Pale godova e vojnukurja čhudine e kocka thaj gajda podelisar-dine maškar peste lešče drze.

35 O them ačhelas okote thaj dičhelas, a e verske vođe marenas lestar muj e alavenca: "Averen spasisardas, neka akana spasisarel korkoro pes ako si vo čače o Hristo e Devlesko izabraniko!"

36 Vi e vojnukurja marenas muj lestar, avenas paše leste thaj nudinas les e mol savi sas hamime e šuteja

37 thaj phenenas: "Ako san tu o caro e židovengo, spasi korkoro tut!"

38 A opral lesko šoro čhutine vi natpis pe savo ramolas: "Akava si o caro e židovengo."

39 Jek katar o razapnime zločinco vredołas e Isuse thaj phenelas: "Naj san li tu o Hristo? Pa spasi tut thaj vi amen!"

40 Askal aver phendas: "Zar či daras e Devlestar? Trpis isto kazna sago vi vo?"

41 Ali pravedno si te amen trpis kaj primisardam so zaslužisardam amare trajosa, a akava manuš khanči bilače či čerda."

⁴² Askal phendas: “Isuse, kana počnija te vladis sago caro, de tut gođi pe mande thaj av mande milostivo.”

⁴³ A o Isus phendas lešće: “Čače phenav tuće: ađes aveja manca ando rajo!”

E Isusesko smrto

(Mt 27,45–56; Mk 15,33–41; Jn 19,28–30)

⁴⁴ Kana već avilo o mismeri, pe sasti phuv nastanisarda o tunjariko thaj sas dži ke o trito sato mismere,

⁴⁵ kaj o kham pomračisajlo, a e firanglje ando Hramo pharadile pe opaš.

⁴⁶ A o Isus još jekhvar čhuta muj andar sasto glaso: “Dade Devla, ande ćire vas predaiv mungro duho!” Godova phendas, thaj izdahnisarda.

⁴⁷ Kana o rimsko stotniko dikhla so dogodisajlo, ačhilo te slavil e Devle thaj phendas: “Akava manuš sas čače pravedniko!”

⁴⁸ Nakon godova sa o them savo ćida pes te dičhel godova prizor dikhline so sas, boldenas pe čhere thaj marenas pe katar e tuga ando kolin.

⁴⁹ Majdur ačhenas sa okola kaj pindžarenas e Isuse thaj e manušnjja save džanas pale leste andar e Galileja thaj promatrinas.

E Isusesko prahope

(Mt 27,57–61; Mk 15,42–47; Jn 19,38–42)

⁵⁰ Sas varesavo manuš savo akhardolas Josif. Vo sas versko večniko. Thaj sas lačo thaj pravedno manuš

⁵¹ andar e Arimateja, gav savo si ande Judeja. Vo či složisajlo e odlukava thaj e postupkosa so

ćerdine e Isusešće, nego ažućarelas te avel e Devlesko carstvo.

⁵² Vo đelo ko Pilato thaj rodas lestar e Isusesko telo.

⁵³ Pale godova fuljardine les katar o trušul, paćardine les ando pohtan thaj čhutine les ando isklesime limori ande savo još khonik nas čhutino.

⁵⁴ Godova sas đes kana o them pripremilas pe palo savato, savo uskoro započnila.

⁵⁵ A godova sa pratinas e manušnjja save aviline e Isuseja andar e Galileja. Thaj dićhenas sar čhonas e Isusesko telo ando limori.

⁵⁶ Pale godova boldine pe čhere te pripremin e miomirisurja thaj o pomast savo koristilas pe palo prahope. A kana godova završisardine, već sas o savato pa sasto đes našti khanči ćerdine kaj poštuinas e odredba andar o zakon.

24

E Isusesko vaskrsenje

(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Jn 20,1-10)

¹ Prvo đes ando kurko, detharinako rano, e manušnjja aviline po limori e miomirisenca save von korkoro ćerdine.

² A kana aresline dži ko limori arakhline o bar spidino katar o limori.

³ Dine andre, ali či arakhline o telo e Gospode Isusesko.

⁴ Thaj dok aćhenas gajda zbunime, angle lende pojavisajle duj manuša ande blistavo parne haljine.

⁵ E manušnja darajle thaj poklonisajle e mujesa dži ke phuv, a e duj manuša phendine lende: “Sostar roden e džude maškar e mule?”

⁶ Naj akate, nego uštalo andar e mule! Den tumen gođi sar phendas tumende dok još sas ande Galileja:

⁷ ‘Me o Čhavo e Manušesko moraš te avava dino ande vas e bezehalende thaj razapnina man, ali me o trito đes uštava andar e mule.’ ”

⁸ Askal e manušnja dine pe gođi kaj o Isus phendas godova.

⁹ Thaj boldine pe katar o limori thaj sa godova javisardine e dešujek apostolende thaj savorende averende.

¹⁰ A godola manušnja sas e Marija andar e Magdala, e Jovana, e Marija dej e Jakovešći, thaj još varesošće manušnja. Von sa godova so sas phendine e apostolende.

¹¹ A e apostolende sa gadava činisajlo sago kaj umislisardine, thaj či paćaine e manušnjende.

¹² A o Petar ipak, uštalo thaj prastaja karingal o limori. Kana areslo, provirisarda andre thaj dikhla andre o pohtan katar o lano sar pašljol ando limori. Pale godova bolda pes čhere ando čudo savo dogodisajlo.

O Isus sikadol e duje učenikonende po drom palo Emaus

(Mk 16,12-13)

¹³ Godova đes e Isusešće duj sledbenikurja putuinas ando gav savo akhardolas Emaus, savo sas majdur katar o Jerusalem dešujek kilometrja.

¹⁴ Dromesa ćerenas svato maškar pende pale sa so sas.

15 Thaj dok gajda ćerenas svato thaj raspravinas, avilo dži lende o Isus thaj džalas lenca.

16 Ali nas dino lenđe jakhenđe te pindžaren les.

17 O Isus phučla len: “So godova raspravin dromesa?”

Von ačhiline phađe katar e tuga.

18 Jek lendar, savo akhardolas Kleopa, phendas lešće: “Zar san tu jedino stranco ando Jerusalem savo či džanel so sas ando Jerusalem akala đesa?”

19 A o Isus phučla: “So sas godova?”

A von phendine lešće: “Pa okova so dogodisajlo e Isuseja andar o Nazaret. Vo sas proroko, silno pe dela thaj ande alava anglo Del thaj angle sa o them:

20 Ali amare šorvale rašaja thaj e vladarja predaisardine les te avel osudime po smrto thaj te razapnin les.

21 A amen nadisajlam kaj si vo okova savo izbavila o Izrael osim godova, akava si već trito đes sar gadava dogodisajlo.

22 A još vi varesave manušnja, save sas maškar amende, zbunisardine men: čim svanosardas đele po limori,

23 ali okote či arakhline lesko telo pa aviline thaj phendine amende kaj sikadile lenđe e anđelurja thaj phendine lenđe kaj si o Isus džudo.

24 Varesave amarendar prastajine po limori thaj arakhline sa sar e manušnja phendine, ali les či dikhline.”

25 A o Isus pe godova phendas lenđe: “O sar sen nerazumne, nisar te paćan ande okova so phendine e prorokurja!

26 Dali či von prorokuisardine kaj o Hristo sa godova moraš te pretrpila majsigo nego so o Del proslavila les?”

27 Askal o Isus započnisardas te objasnil lenđe sa so sas ramome ando Sveto lil, katar o Mojsije dži ke e prorokurja.

28 Pe godova avile paše dži ko gav ande savo džanas, a lenđe pričinisajo sago kaj o Isus kamelas te nastavil majdur o drom.

29 Ali von nagovorinas les: “Ačh amenca! Kaj već peli e rjat, a o đes načhel!” Vo ačhilo thaj dijas lenca ando čher.

30 Kana o Isus lijas te hal lenca, lijas o mangro, blagoslovisarda les, phagla les thaj dija len.

31 Pe godova putajle lenđe jakha thaj pindžardine les, ali vo nestanisardas angle lenđe jakha.

32 Askal von phendine jek avrešće: “Či li phabolas amaro ilo ande amende dromesa dok čerelas amende svato, thaj dok tumaćilas amende o Sveto lil?”

33 Odma spremisajle thaj boldine pe ando Jerusalim. Okote arakhline e dešujek apostolen thaj vi averen e Isusešće sledbenikonen,

34 save phendine lenđe: “O Gospod čače uštilo andar e mule thaj sikadilo e Simonešće!”

35 Askal von phendine sar maladine e Gospode po drom palo Emaus thaj sar pindžardine les kana phaglas o mangro.

O Isus sikadol e učenikonende
(Mt 28,16-20; Mk 16,14-18; Jn 20,19-23; Dap
1,6-8)

³⁶ Dok von écerenas svato pale godova, o Isus katar jekhvar ačhilo maškar lende thaj phendas lende: "Miro tumende!"

³⁷ Von, zbunime thaj darade, gndisardine kaj dičhen e duho.

³⁸ A o Isus phendas lende: "Sostar darajle? Sostar kasavi sumnja dija ande tumare ile?"

³⁹ Dičhen mungre vas thaj mungre pungre! Me sem gadava! Pipnin man thaj dičhena! E duho naj kokala ni mas sago kaj dičhen kaj man si!"

⁴⁰ Kana godova phendas lende, sikada lende e ožiljkurja pe pire vas thaj pire pungre.

⁴¹ Katar o čuđenje thaj katar e bah našti paćaine. A vo phučla len: "Si tumen vareso hamasko?"

⁴² Von dine les kotor peko mačo.

⁴³ Vo lija les thaj halas anglal lende.

⁴⁴ Askal phendas: "Pale akava phenavas tumende dok još semas tumenca: Trubul te pherel pe sa so si ande Mojsijesko zakono, ande pro-ročke lila thaj ande psalmurja ramome pale mande."

⁴⁵ Askal putardas lenđi gođi te haćaren o Sveto lil.

⁴⁶ Thaj phendas lende: "Ramome si ande Svete lila: O Hristo trpila thaj merela, a o trito đes uštela andar e mule.

⁴⁷ Ande lesko alav propovedila pe sa e manušenje kaj trubun te pokajin pe gajda te o Del jartol lende e bezeha. A počnila katar o Jerusalim.

⁴⁸ Tumen sen svedokurja pale godova.

⁴⁹ A me bičhalava tumenđe e Sveto Duho, baš sago kaj mungro Dad obećisarda. Zato ačhen ando gav dok či len pe tumende e sila opral.”

*O Isus si vazdino ando nebo angle učenikurja
(Mt 16,19-20; Dap 1,9-11)*

⁵⁰ Pale godova o Isus inđarda len paše dži ko gav Vitanija. Okote vazdas pire vas thaj blagoslovisarda len.

⁵¹ Gajda sar blagoslovisarda len, durilo lendar thaj sas lino ando nebo.

⁵² Von peline pe koča angle leste thaj askal bare bahtasa boldine pe ando Jerusalim.

⁵³ Thaj svako đes ando Hramo slavinas e Devle.

Luka
The Gospel According to Luke in the Chergash
dialect of the Vlax Romani language

copyright © 2018 Pioneers

Language: Chergash (Romani, Vlax)

Dialect: Chergash

Translation by: Pioneers

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source files dated 16 May 2025

1e2d0214-3d12-5bbc-b29b-eea1aae09a1b